

KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

Nr. 17. IV aastakäik

TEATAJA

1. septembril 1929

Ilmub kaks korda kuus

Tellimishind:

Aastas . . .	kr. 2.50
Poolaastas . . .	„ 1.50
Välismaale . . .	„ 5.00
Poolaastas . . .	„ 3.00

Toimetus:

Kaubandus-tööstuskoda, Tallinn, Lai t. 45
Kõnetraat 17-77, toimetaja kodus 1-35
Toimetaja kõnetunnid: igal äripäeval
12—2 p. l.

Kuulutuste hinnad:

1/1 lhk. . .	kr. 40.00
1/2 „ . . .	„ 22.00
1/4 „ . . .	„ 12.00

Kaanekülgedel—kokkuleppel

SISU: Uusi riigi tööstusettevõtteid tekkimas. Rohkem ainelist tugevust rahvale! Eesti-Türgi kaubalepingu annuleerimise puhul. Vene-Hiina konflikti majanduslikud tagajärjed. Reklaami tagajärjed Ameerikas. Ookeani vallutamine. Võitlus Saksa tikuturu pärast. Omamaa saaduste propaganda asjus. Soome võitleb äriilma aususe eest. Tähtsaid riigikohtu otsusi. Saksamaal põllumajandus- ja karjasaaduste tolle tõstatud. Kaubandus-tööstuskoja teateid. Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt. Tolliteateid. Turgude ülevaade. Väliisborsid. Kaubahindu. Tallinna börsi kursisedel.

Uusi riigi tööstusettevõtteid tekkimas. Riik peaks loobuma võistlemisest eraettevõtjatega.

Viimasel ajal on eraettevõtjaskonnas tekitanud tunduvat ärevust valitsuse kavatsused asutada uusi riigi-tööstusettevõtteid, mis töötades eriliselt soodustatud seisukorras võivad muutuda sel alal juba tegutsevaile eraettevõttele kardetavaiks võistlejaks. Nii on riigi metsatööstusel kavatsus panna käima riigi saeveskit Tallinnas ja aktsiisivalitsus mõtleb lähemal ajal lasta turule uue parema sordi puhastatud kroonu-viina, võistlejaks sellele, mis praegu juba napsi- ja likööri- ja küttekütete poolt valmistatakse. Ka paljudest teistest seni ilmsiks tulnud nähetest võib järeldada, et on põhjendatud eraettevõtjaskonna kartused ja kaebused selle kohta, et riik oma ettevõtetele, andes viimastele tellimisi väljaspool võistlust, igasuguse vaba võistluse teeb võimatuks ja samadel aladel tegutsevad eraettevõtted varem või hiljem tegevuse peavad lõpetama.

Tuuakse ju ette — ja mitte ilma aluseta —, et keemiatahase Rich. Mayer kokkuvarisemise üheks põhjuseks oli ka asjaolu, et riigi põlevkivitööstus temaga astus võistlusse asfaldi tegemise ja liiprite imbutamisvahendi valmistamise alal. Samuti seletatakse Peetri laevatahase haamrialla-minekut sadamatehaste tegelaste püüetega

oma võistlejat surmata, et laevade parandamise alal pääseda monopolisti seisukorda.

Seesugused nähted meie tööstuslikus elus on loomulikult põhjuseks, et töösturid neil aladel, kuhu riik tungib oma eriliselt soodustatud ettevõtetele, oma saatuse pärast tunnevad kartust.

Olles koormatud ränkade maksudega on eraettevõtjal tunne, et ta raskete maksudega oma võistlejat — riigi ettevõtet — hoiab veepeal. Säärane meeoleolu aga kodanikkude keskel halvab ettevõtlikkust, milline nähe meie majanduslikus elus osutub äärmiselt kardetavaks. Märgetes riigi püüet tegutseda ärilisel alal tekitab eraettevõtjal kartus, et ühel heal päeval riik ka tema tööpõllul näeb head lõikust ja ilmub sinna oma ettevõttega võistlema. Mingit kindlustust selle vastu eraettevõtjal ei ole. Siin on esijoones kaubandus-tööstuskojal, kui meie ettevõtjaskonna avalik-õiguslikul esindusel, otse kohuseks südilt astuda välja eraettevõtjate huvide eest ja riigivõimule selgitada sellise poliitika kardetavaid tagajärgi meie majanduslikus elus.

Sama tähtis on ka erakapitali investeerimise küsimus aladel, kus meie turunõuete rahuldamiseks juba külladaselt ettevõtteid on olemas

Sihikindel ja energiline riigivõimu tegutsemine sel alal võiks tulla aina kasuks meie rahvamajandusele. On kord juba lastud kodanikel investeerida teatud kapitalid ettevõtetesse, mis suudavad täiel määral rahuldada turunõudeid, siis oleks täiesti ülekohtune lasta tekkida võistlevaid, eriti veel riigi oma, ettevõtteid, mille tagajärjel turg osutub puudulikuks nii ühele kui

teiselegi ja ettevõtetesse investeeritud kapitalid lähevad rahvamajandusele kaduma. Kui riigi ettevõtte töötab suuri kasusid või ettevõtte ellukutsumine on tingitud majandus-poliitilistest või teistest riigile tähtsatest põhjustest, siis oleks meie arvates õiglane, et riik senini tegutsenud eraetevõtetele tasuks selle labi tehtud kahjud, nagu see on viisiks monopolide sisseseadmisel.

Rohkem ainelist tugevust rahvale!

Kümme aastat oleme nüüd juba elanud ja juhtunud ise oma elu. Kui meil enne seda oli hädasid ja suuri kibedusi, kui meil aineliselt olid sõrmed põhjas ja vaimliselt olime kammitsais, siis oli meil teada, kelle peale veeretada kogu süü — kohalik aadel, see omakasuahne poolfeodaalsete eesõigustega valitsev seisus oli meid ikka takistanud, samuti oli Venemaa riigipoliitika meid survanud! Et vaata, kui me ise oleksime võinud ajada oma asjad, siis oleksime kui kuningapojad Kunglas!

Nii mõteldi, nii unistati. Kui läinud sajandi 80. a. alul asutati rahvusliku lipu all esimene Eesti aktsiaselts „Linda“ ja kui sinna osanikkudeks tahtsid astuda ka Tallinna Saksa suured kaubamajad Gahlnäck ja Girard, siis seisti sellele vastu, sest ei tahetud seltsist loodetavaid suuri tulusid jagada võõrastega, vaid taheti näidata, et Eesti mehed oma asjadega ise saavad valmis. „Linda“ oli meie esimene suurem majanduslik ettevõtte, mis oli mõeldud kõige õiglasemalt, ausamalt, isamaalikult, aga mis varises suurte kahjudega kiiresti kokku põhjustel (nagu ajaloolased on kinnitanud), et valitses oskamatus ja vilumatus, et kalduti kõrvale otsekohestest ülesannetest ja et juhatuses leidis peagi usse, kes omakasupüüdliselt rahva ettevõtet närisid. Meie rahvas oli vähem kui 50 a. eest majanduselu organiseerimises veel nii mannetu, et ei mõistnud 200.000 rubl. põhikapitaliga „Lindas“ saada hakkama.

Nüüd iseseisvat riiklikku elu elades seisame korduvalt nähte ees, kus juhime aparati, mis on uus ja suur meie kogemusteta rahvale. „Lindaga“ oli lugu nii, et ta ei olnud rahalises kitsikuses, vaid raha tuli kiiremalt ja üleujutavalt kokku rohkem kui seda oli tarvis, ja see halvas tööd ja löi meeled segi. Nüüd oma noore riiklusega oleme teissuguses seisukorras: me võtsime riigi vastu lahingväljadel — kurnatuna ja vaesena. Oma oskamatus ja vilumatus juhtimises, koos selle kurnatuse ja vaesusega, on vundament,

millele pidime asetama oma riigi ja millelt algama kasvatustööd, andma jõudu riigile ja näitama sihte, mis viivad otsekohelemalt paremuse poole. Eks see ole raskem kui raske. Eks see ähvarda tõmmata hinge kinni, eks see tähenda ölekõrrest kinnihaaramist! Meil on olnud aga palju elutahet ja visa uudismaa tegemise kirge ja meil on selge ettekujutus, mille poole püüda. See on meid kannud ja annud jõudu tööks.

Agaga kui vaatame tagasi iseseisvuspäevil käidud maa peale, siis näeme, kuidas õige vähe oleme liikunud edasi sirges joones — oi-oi, kui siiraviira kobamine on olnud see kõik, ja linnulennutee on õige lühike! Me oleme majanduslikult jõudnud vaid teatud stabiliteedini, aga see, mis stabiilselt seisab, on kehvake, nagu kõige vaesema inimese tühi leivakott.

Meie sissetulekute allikad on jäänud ummikusse ja meie ei tegutse kahtlemata kõige kategoorilisemalt ja kõige ratsionaalsemalt, et nad tugevamini hakkaksid voolama. Meie põllumajandus kiratseb ja me toome võõrsilt vilja, meie vabrikuid seisavad kõige suuremad või töötavad poole jõuga, aga me toome tööstussaadusi võõrsilt ja kulutame selle peale oma kapitali ja meie oma energia seisab tegevusetu. Meie kaubandus siseturul on ostujõuetu rahva keskel viril, ja väliskaubanduse bilanss on passiivne. Vaesus kasvab, me hoiame, et rahakurs börsil ei langeks! Kehvus on kibedasti rahvale lõiganud luusse, me anname kontsessioone võõrastele! Tööliste otsime kunstlikult tööd, haritlaskond nälgib ja vaim jääb loomisvõimetuks, aga me peame suurpidustusi ja subsideerime ettevõtteid, mis ei ole hädavajalised esimeses joones.

Mul on tundmus, et maa on majanduslikult väga kurva seisukorra kõrval koguni väga kardetavas seisukorras, sest oskamatusel ja vilumatusele seltsib nüüd veel lisaks üsna passiivseks ja loiuks jäänud aateline meel. Patriotism ei leegitse meil praegu puhtalt ja ohvreid toovalt, vaid rohkem omakasupüüdvalt, riigilt võt-

vamalt kui „Linda“ aktsiate kurbadel langemis-päevil, kus omakasupüüdev egoism puges üldise ettevõtte tüuri juure isamaalsuse kilbi abil. Teiseks on ka demokratism meil liialt toonud maksu- vusele oma halveima omaduse — kõik tulevad ja kõnelevad üheväärselt! See ei ole ometi õigus, sest vaim ja võimised ei ole inimestel ühe- väärised. Aga halvem element poeb nüüd kõr- valteid mooda rohkel arvul mitmesuguste tüuri- de juure, teeb demokratismi nimel targa näo ette ja juhhib singasõnga, olles kitsena kärneriks.

Kui kord „Linda“ laevaselts varises kokku, siis jäime endisesse vaevasesse seisukorda ja rahvas ei langenud allapoole, ning me kosusime uuteks sammudeks. Kui nüüd meie riiklik apa- raat lööb logisema meie majandusliku oskamatu- se ja tüüridel seisjate ühiskondliku hooli- matuse pärast, siis sööksime ise ära oma enesemääramise ja võtaksime endilt ise õiguse iseseisvuse peale. Me surmaksime usu iseendisse!

Siit on selge, kuidas riikliku ja seltskondliku senise majanduspoliitika hoolas lä- bikatsumine, uuestiloomine ja tu- gevasse sihikindlasse süsteemi seadmine on meil praegu kaaluvai- maks eluküsimuseks.

Vaadakem meie põllumajandust. Maid on jagatud ja jagatakse järjest juure. Asunikku- de väikesed elamud on tõusnud nagu seened endiste talude kõrvale. Riik on annud asunikku- dele laenu ja avanud hingitsemise võimaluse. Paljalt kümme küünt, maa ja pisike asuniku laen oli, kui alati tööd. Kukk ja kana muretseti esimes- teks koduloomadeks, rohkem ei jõutud. Äraela- mise saavad need inimesed, pingutades meeletult oma jõudu. Kapitali puudus takistab neid oma maade eest hoolitsemast intensiivselt. Kapitali puudus hoiab ka vanade talude põllud poolsöödis. Hoogsat, tõttavat, kultiveerivat tööd ei saa olla, sest väetiseks ei ole raha, masinaid ei jõuta mu- retseda, töökatel on puudus. Viril nokitsev lä- biajamine, mitte rühkiv ettevõtlikkus, on omane meie praegusele põllumajandusele!

Maasaamise ihkamise asemele on astunud pettumus ja arvatakse, et asunikku- dest on um- bes kolmandiku seisukord säärane, et raskustest pääsmiseks on vähe lootusi. Põllumajanduse õnn ei olene ka ikka tööst, vaid ka jumala meelevallast: meilgi on ikaldus viimaseil aastail olnud suur.

Kas on meie põllumajanduse juhtimine tei- nud kõik, mis võimalik, et see ala võiks olla tu- lutoovam? Hea põllumajanduse juures võiks maa meie rahva jõukust senise asemel mitme- kordselt parandada.

On tundmus, et meie valitsuse juures põllu- tööministeerium on vist küll kõige segasem ja bürokraatlikum kõigest juhtivaist asutisist. Selle asemel, et katsuda tuua liikumist ellu, on ta kui paise takistamas normaalset elu ja raiskamas neid summasid, mis võiks juhtida muidu põllu- majanduses loovale, ülesehitavale tööle. Riigi maad on lohakil, metsad ligunevad soodes, mõi- sa hooned on ripakili. Pärts kurb on vaadata, kuidas endised ilusad hooned nüüd lagunevad, pargid jäävad korratuks. See ei näi olevat kel- legi mure. Kroonu maadevalitsejad, metsaüle- mad ja kõik teised ülemad on mõisameestele halvemaks vitsaks kui parun, sest parun oli ot- susevõimeline inimene, aga praegused ülemused pole muud kui veretud „bumaagad“. Ei tea, mitu tuhat komisjoni peetakse aastas meie põllu- tööministeeriumis üldse, kui ühe osakonna all- jaotuses — riigimaade valitsuses — üks peetakse neid üle 3000! Mitutuhast ametnikku valitsevad maid, nii et metsad kaovad käest ja lossid tilgu- vad läbi, aga põldudest ei saa asja! Korratuste korratust, riigi moraalne kuritegu, mille kiirele lõpetamisele valitsust kutsus üles ka riigi- kontrolör.

Me oleme eksporteerinud põllumajanduse saadusi, vilja, liha, võid, mune, juustu, lina jne. Kui meie põllud on söödis, millest see eksport peab siis kasvama? Meie tööstus on samuti hä- das ja ega temagi jõua võõramaa tööstusega ker- gesti hakata võistleva.

See ei ole aga meie majapidamisele sugugi kergeks nähteks, et meie väliskaubanduse bi- lanss seisab passiivne. Kui me seda tõttame parandama, ja me peame seda tegema kõige jõuga, siis peame võtma tarvitusele kõik abi- nõud, mis vähegi võimalikud.

Esimene ja mitmeti kergem abinõu on sisse- veo piiramine miinimumini, mis meil võimalik. Kui vaadata meile sisseveetavaid kaupu, siis näeme nende hulgas palju seda, mis meile üldse pole tarviline või mida võiksime valmistada ko- dumaal oma töökodades. Kastide viisi veetakse siia niisugust tühja-tähja, nagu plekist ankrui- kesid ja tärnikesid, millega lapsed ehivad endid madrusteks ja sõduriteks, siis tulevad tinasol- datid, saapamäärded, määratul arvul seda iga- vest kribu-krahu, mida nimetatakse nippasjuks (pisikesed elevantid, inglid, krokodillid kummu- teil), piltpostkaarte. Seda ei ole raskeil päevil vaja. Ja kui on, siis teeme seda oma kodu. Nii palju kui oleme mitmesuguste kaubalepingute tingimustest vabad, peaksime säärase tühisuse sisseveo otsekohe kas või ära keelama hüüdsõna-

ga, et see on meie noorele riigile sama kahjulik kui kokaiin.

Mul on tundmus, et me oma kaubalepinguid välisriikidega ei ole teinud kõige kasulikumait. Näiteks ei oleks siia sugugi vaja tuua sisse võõraste maade alkoholi. Meie joogiga on hea küllalt end juua jooõnuks. Võtab maha, nii et toibu nädal aega. Kes sellega ei lepi, olgu raskel ajal ilma. Aga nüüd alandatavat, kuulu järele, Prantsuse jookide tolli nii tublisti, et Prantsuse jooke vist suuremal määral hakatakse tarvitama. Küll on vist teisigi kaupa, kus lepingud ommoodi nagu kohustavad.

Säärane nähe aga, et meile püksirihmu vee-takse võõrsilt, väärib täiesti püksirihma.

Tehnika areneb välismaade tiheda ja kapitalirikka elu juures kuulmata kiirusega. Imed sünnivad seal üksteise võidu ja kõike seda võimaldavad masinad, mis inimeste käest töö võtavad oma kätte üle. Ei meiegi elu saa läbi nende masinateta ja neid peame importeerima suurel arvul. Seal me ei või piirata sissevedu, vaid peame laiendamagi, kui tahame teiste maadega kõrvuti elada intensiivselt. Mittetarvilikust impordis lahti ütelda ja impordeerida kõige tarvilikumaid, kas või suuremate summade eest alul, tähendab maale värske jõu andmist.

Kõige tähtsamaks sammuks osutub aga see, mis suudame teha selleks, et meil import ei oleks vajaline. Me peame kodumaa tööstuse produktiivsust kõigi abinõudega püüdma tõsta ja töös-tegevuses pidama tendentsi, et võimalikult palju saaksime teha ise kodu sellest, mida meilt nõuab meie elu. Sellega arendaksime oma tööstuse paremale järjele, saaksime tööd ja ei tunneks alalist häda.

Suured maailmariigi jaoks mõeldud vabrikud seisavad meil praegu tööta. Välismaade tellimised võiksid needki panna liikuma, aga me peame vabrikusaadused hoidma võistlusvõimelised. Otse häda on aga vaadata, kui meil kiratsevad säärase saaduste tööstused, mis valmistavad kaupu igapäevseks tarvitamiseks ja väikese kapitaliga.

Võtame kas või teate sellest, et Loksa telliskivitehased turu puudusel oma töö nüüd peavad lõpetama ja 175 töölist peavad jääma tööta. Meil ehitatakse küllalt, aga nagu varem toodi head telliskivid Soomest, tuuakse need nüüd Riia-st. Meil ehitatakse ja tarvitatakse kive, aga meil ei valmistata kõige paremaid kive, olgugi et meil savi on hea. Üldse peab märkima, et meil savitööstuse jaoks oleks pinda küllalt, aga me oleme oma savi liialt vähe teaduslikult uurinud ja ei mõista seda õigesti puhastada ega põ-

letada. Meie oma telliskive ei saa võrreldagi Soome omadega, selleks heitkem ainult pilguks silmad Soome telliskivihoonetele. Savide teaduslik analüüs, korralikud abjud ja head meistrid võiksid teha meil imesid savist ja meil ei tarvitseks niisuguseid asju liialgi tuua võõrsilt. Meie keraamika võiks jõuda nii kaugemale, et me ei tarvitseks pidada ühtki võõrast vaasi. Seda võib ainult pikkamööda, kui tööstuse arendamiseks aetakse kindlat kaugelenägevat poliitikat.

Kui kuuleme, et „Estoking“ ajutiseks töö jätab seisma, siis teeb meele mõrudaks, kui näed igal pool Viini, Londoni, Pariisi saapaid. Miks peab meie tööstus seisma ja kingsepad olema tööta ja meie kandma just võõraid kingi? Kanne rahulikult kaks aastat oma saapaid, ajame sellega hinge sisse oma saapavabrikule, ja ma usun, et me varsti ei tahagi teisi saapaid. Me ütleme, et säärane võõramaa kaup on parem ja elegantsem. Praegu vist küll. Aga ega me ole ise veel nii elegantset ja elegantne saabas ei tee veel kedagi elegantseks: elegantne tuhmub ebaelegantse inimese juures üsna tublisti. Ega tõusik näe veel elegantne, kuigi tal on topellkoorem elegantsi ümber. Samuti ka alevikese härra Inglise kingades. Meie kodanik ei peaks ka mitte ainult riigilt nõudma korraldusi, vaid peaks ise oma iseteadva kokkuhoiupoliitikaga aitama kaasa kodumaa tööstuse heale järjele jõudmisele.

Meil ei ole aga riik ise ega ommavalitsused ega mitmed suuremad ühingud pidanud kinni rahvuslikust printsüübist, et need vähemalt kõik oma tellimised annaksid kodumaa vabrikule — kõik, mis meie vabrikud suudavad täita. Mingugi alul mõni tellimine kas või natuke kallimaks, aga tuluks kodumaa-tuleb see ometi. Ja kui tellimised sõlmitaks varakult, siis saaks reguleerida ka meie töötähtsuste seisukorda. Meil näib aga otse nagu himu olevat tellida võõrsilt. Ametnikel avanevad sellega need kurikuulsad kohapealsed tutvumisreisid ja lepingute sõlmimised. Aga need reisid on tulusad ja mõnigi kogub sellega kapitali mustadeks päevadeks ja armastab seepärast isamaad kangesti!

Kui meil ei sõditaks Toompeal nii väga sellega, et kes saab olla ministriks, vaid kõik jõud kuni eneseohverdamiseni rakendataks meie elamise ja tegevuse reguleerimisele, seades silmade ette kaugemaid sihte, siis me tõmbaksime mõne aasta jooksul endid ummikust ja praegusest pagaltammumisest välja edukale edasiastumisele.

Kui meie tööstusi ei koormataks maksudega nii ruineerivalt nagu praegu, et aina võtame

aga, mis on saadud koguda, ja viime ettevõtte hauda, siis oleks see uueks hooandmiseks ettevõtjatele.

Juba eespool märkisin, et meile õnnetuseks on demakratismi kõrge mõte toonud juhtimisele palju asjatundmatut elementi ja palju egoismi, mis riigi kaugemast heast käekäigust ei mõista hoolida. Riigi tervenemine uue põhiseadusega peab kord kindlal käel panema maksma demose õige tahtmise — ja see on töö riigi huvides, töös-

tuse aitamine, põllumajanduse aitamine, mis seisab kõrgemal üksikute võimutsemise koketeerist ja pidutsevast patriotismist.

Meie riiki ja rahvast rõhub vaesuse koorem ja me kobame lootusetult ringi. Kes veeretab selle kivi? Kord saab täis aeg, kus Kalev peab tulema! Rahva paremad elemendid valmistagu talle teed.

Rasmus Kangro-Pool.

Kolga-Jaanis, 7. VIII, 29.

Eesti-Türgi kaubalepingu annulleerimise puhul.

Võib-olla teatud üllatusena tundub meie laiemale publikule Türgi saatkonna ametlik teadaanne meie välisministeeriumile, et Türgi vabariigi valitsus on teda volitanud teatama, et Eesti-Türgi kaubandus- ja laevanduskonventsioon 12. märtsist 1928. a. on Türgi vabariigi valitsuse poolt 14. aug. s. a. öeldud üles ja et kaubalepingu teksti § 26 vastavalt astub see otsus jõusse ühe kuu möödumisel, nii 14. septembri paiku. Järelikult seisame sellest alates Türgiga tollisõja eel. Asjaomastele ringkondadele ei tulnud nimetatud aktsioon sugugi ootamata, vaid oli kindlasti ette teada, ainult tema ulatuse suhtes võidi olla teadmatutes.

Asi on nimelt selles, et Türgi parlamendi poolt võeti vastu 1. juunil s. a. uus tollitariif, mille normid ähvardavad tuua väga tunduvaid muudatusi, asjaolu, mille peale meie konsulaaragentuur korduvalt on juhtinud tähelepanu. Ja 13. juulil s. a. avaldati ootamata tollitariifide lisaseadus, mis sisaldab 1. juuli akti arvurikkaid muudatusi.

Uute Türgi tollitariifide maksmahakkamisega, mis sünnib nii 1. oktoobri ümber, kaotavad kaubalepingu enamsoodustuse alusel ehitatud tolli normid automaatselt oma maksvuse. Lahtine on veel küsimus, kas allub kaubaleping kogu oma ulatuses annulleerimisele või on tegemist mõnede osade muutmisega.

Reaalse faktina tuleb võtta ajutist kaubandusliku läbikäimise suhete raskenemist, võib-olla ehk isegi katkemist.

Mis puutub Türgi tollipraktikasse, mille juriidiliseks väljenduseks on ülalnimetatud Türgi parlamendi akt, siis oleme esimeses joones nii Türgimaast enesest kui ka kogu Balkanist geograafiliselt liigagi eemaldatud, 'et temast saada kiiret ülevaadet, veel vähem aga mõista noid kaubandus-tööstuslikke mõjutamisi meie poolt

Türgi majanduse organismi peale, kui neid mõjutamisi üldse kunagi on olnud.

Kaubalepingu enda tegelik maksvuse aeg ise on niivõrra piiratud, et ka siit on raske asjale pääseda ligemale.

Analüüsides Eesti-Türgi kaubanduslikku tegevust näeme kohe, et esimeses joones on Eesti oma kaubandusega siin kannatajaks pooleks. Igatahes ületab import Türgist mitmevõrra Eesti ekspordi sinna. Näiteks on meie import Türgist 1925. a. 36,7 milj. mk., moodustades ca. 0,4% meie üldimpordist. Järgneval 1926. a. on import Türgist kerkinud 0,7%, võrdues arvuliselt 66,6 miljonile mk.

Otse kontrastina tundub samal ajal meie eksport sinna, avaldades äärmiselt tagasihoidlikku ilmet: 1924. a. — 0,5 milj. mk., 1925. a. — 1,6 milj. ja 1926. a. 1,3 milj. mk. Igal juhul jääb faktiks, et 1926. a. kogu meie tubaka impordist 33% langes Türgimaa arvele. Alles 1926. a. peale hakkab meie väliskaubandus Balkaneil tegutsema elavamalt, mis on suurel määral seletatav eri konsulaarvõrgu loomise ja kohalikkude firmade ärisidemete soliidsemaks muutmisega. 1927. a. on meie import Türgist juba kasvanud eelmise aasta omast 1,9 milj. mk. pealt 7,8 milj. mk. peale, olgugi et import sealt kaugele tugevamas proportsioonis on tõusnud, ulatudes 66,6 milj. mk. Üksikuist kaubaartikleist leidis Türgi kaubaturul mahutust peaaegaliselt kalev — 6 tonni, ca. 6,4 milj., siis 1 tonn purjeriiet, ca. 378.000 mk. Import Türgist jagunes: 90 tonni tubakat, 18,7 milj. mk., 2 tonni kuivatatud puuvilja, ca. 334.400 mk., 1 t. vürtse. Kahjuks langesid kaubalepingu puudumisel kaubaartiklid maksimaalsete tollitariifide alla, mis mõlema poole kaubanduse ringvoolu võimeid loomulikult ei võimaldanud ära kasutada. Pärast pikemaid eeltöid jõuti nii kaugele, et Angooras

12. märtsil 1928. a. meie tolleaegse Varssavi saadiku hra O. Strandmani ja Türgi välisministeeriumi esindaja hra Mehmed Enis bei vahel enamsoodustuse printsiipide alusele rajatud kaubandus- ja laevanduskonventsioon kirjutati alla, millele kolmas riigikogu ei keelnud oma õnnistust 24. jaan. 1928. a. Tegelikult aga viibis ratifikatsioonikirjade vahetus ja vabariigi valitsus oli sunnitud möödunud septembris riigikogule esitama eelnõu, mille järele lükati edasi üldtollide tariifimäärade tarvitam. võtmine ja pikendati põhitollide käsitamise aega Austria, Itaalia, Saksamaa ja Leedu kõrval ka Türgimaa suhtes. Ratifikatsiooni dokumentide vahetamine sündis alles 24. jaan. s. a. Varssavis. Kokkuleppele vastavalt arvestati Eesti päritoluga kaubaartiklid lepingu „B“ osa alusel. Noid artikleid pole arvuliselt palju: vineer 20% ad valorem, siis puuvillased toorkangad 400,5 kuldpiastrit pro 100 kilo; tekstiilkaubad: puhtast villast: 200 gr. — 600 gr. raskuses 1 ruutmtr. 1400,5 kuldpiastr. p. 100 kilo; üle 600 gr. raskuses 1 ruutmtr. 1300,5 kuldpiastr. p. 100 kilo.

Kõrvutates 1926. a. ja 1927. a. kaubanduse arvud mõlemate huvitatud poolte vahel näeme, et see isegi ebanormaalses olukorras suutis end suruda läbi.

Kui aga nüüd, vaevalt viie ja poole kuu praktika järele, Türgimaa on pidanud end õigus- taks oma tollipoliitikas võtma ette kardinaalset pööret, siis pidid seda põhjustama sügavamad tegurid ta seesmises elus, mis isegi soodsa konjunktuaari juures teda sundisid kaubalepingu tühistama. Olene selleks liig kaugel, et anda üle- vaatlikku skeemi Türgi majanduselu praegustest vooludest, võime ainult esitada kaudselt siia jõudnud Türgi ametlikud andmed, mis meile käesoleval momendil võivad pakkuda enam huvi. Üldiselt võime neist konstateerida, et tema, nagu iga teine noor riik, kel on minevikust kanda raske pärandus, kannatab raskelt meilegi tuntud lastehaiguste käes, nagu: oma kapitalide puudus, maksudega üle- koormatus, terav tööpuudus sisemaal, valuuta raskused ühelt poolt, kuna teiselt poolt oma kodus- tööstuse raskused sunnivad vaatama ümber radikaalsete abinõude järele ja nähtavasti asuma kõrge tollimüüristiku loomisele. Kuidas aga see avaldab mõju ta põliste saaduste, nagu

tubaka, vaipade, sallide jne., väliskaubandusele, see on iseküsimus.

Peab oma kohast andma au faktile, et Kemal-paša raudse rusika mõjul on Türgi tööstus, võrreldes endisega, teinud suuri edusamme. On suudetud tõsta kogu tööstuse produktsiooni vää- tus möödunud 1928. a. lõpul 450.000.000 Türgi naelani.

Esiplaanil seisavad loomulikult tekstiilvabrikud, kus suurtööstuse ilme omandab ikka selgema värvingu. Puuvillakudumisvabrikute arv on 325, ta mootorite võime ca. 8000 h.-j., tööliste arv 6000.

Teisel kohal figureerivad villakudumise tehased, arvult 975, ca. 4000 h.-j. mehaanilise jõu tarvitusega ja 4000 töölisega. Eriti suur on seal konfektsioonettevõtete arv — ca. 4700 ümber, kus tegutsemas 14500 inimest. Võib-olla on siin faktoriks põhjani küüniv europaseerumine, mis on toonud põhjaliku pöörde kogu rahva riietusse ja harjumustesse. Näi või teisiti tekstiiltööstusega seotud asutiste arv tõuseb ca. 9350 ja tööliste armee 48000 inimeseni. Kaugelt rõhuvam enamus on neist — arvult 9350 — väikesed ja mehaanilist jõudu on neis kas vähe või mitte sugugi. Siin domineerib traditsioonirohke kodukäsitöö, mille saadused maailmakuulsate vaipade, sallide ja t. art. kujul kogu maailmas leiavad turgu. Kogu tööstuse 16.000 h.-j. tarvitavad 10—12.000 h.-j. ketrus- ja kudumisvabrikud.

Julgeme siiski loota, et meie endine lepingu- osaline ei löö nii kergesti käega meie protsentuaalselt võib-olla küll väikese, kuid siiski kindla turu peale, vaid ka meie huvidele vastu tulles leiab õige modus vivendi. Praegu on Türgi tollitariifide poliitika täitsa terra incognita ja, nagu erateel kuulda, alla ca. 24%, kuna praegu on maksvusel 13—14%. Edasi on kuulda, et uute kaitsetollide ootel on Türgimaa algamas otse hoo- gus gründertumi ajajärk. Rahvusvaheline kapital on ehitamas suurt tsemenditehast Anatooliasse, põhikapitaliga ca. 2 milj. Türgi naela, produkt- siooniga kuni 60.000 tonni aastas. Aktsiapakti peaomanik olevat Inglise-Belgia finantsrühm. Prantsuse kapital „Schark Pamun Sanay“ A./S., põhikapit. 3—3,5 milj. T. naela, asutab suurejõu- lise kalevivabriku rühma Stambuli piirkonda jne.

Need on märkideks, et meie eksportkaupadel lähemas tulevikus tahab olla otse võimatu pääse- da Türgi turule.

Arthur Kümmel.

Vene-Hiina konfliktid majanduslikud tagajärjed.

Ka Saksa kannatab.

Praegu on juba enam-vähem võimalik teha kokkuvõtet Vene-Hiina sekelduste majanduslikkudest tagajärjedest. Kõik keerleb siin Ida-Hiina raudtee ümber, mille pikkus on tervelt 2000 km ja mille veereva koosseisu hulka kuulub 600 vedurit, 11.000 kauba- ja 324 reisijatevagunit, moodustades 1,3 miljardi rublalise varanduse.

Kui Nõukogude Vene võttis üle temale kuuluva administratiivosa, lasus raudteel 16 milj. rubla suurune võlg, mis hiljem likvideeriti.

1925. a. alates toob aga raudtee puhaskasu, mis 1927. a. tõusis isegi 14,5 milj. rublani, olles 1928. a. veelgi suurem. Hiina osale langeb möödunud aasta puhaskasust 8 milj. rbl. Seega jääb suurem osa enamlastele.

Suurima tähtsuse omab raudtee Põhja Mandžuuriale, olles sellele kaaluvaks poliitiliseks ja majanduslikuks teguriks. Väheste elanikkudega, majanduslikult väärtusetust Hiina maa-konnast tekkis maa-ala, mille omandamine pakub kasusid. Viimase kolme aasta jooksul on sinna transporteeritud üle 2 milj. Hiina talupoja, kes said kasulikkudel tingimustel põllutööriistu ja -tarbeid. Raudtee olemasolu on ka tunduvalt tõstnud sojaoa väljavedu, mis on viimase viie aasta jooksul kasvanud kolmekordseks.

Vene ja Hiina raudtee sulgemine tähendab kahtlemata suurt lööki Põhja-Mandžuuria väljaveole. Juba praegu on piirile kuhjunud 50.000 tonni ube, mille transporteerimine Vladivostoki sadama on osutunud võimatuks. Samal ajal pöördavad kaubalaevad Vladivostoki sadamast tühjalt

tagasi. Põhja-Mandžuuria väljavedu sünnib nüüd Daireni kaudu, kuhu viib ainult üks liin. Jaapanile kuuluv Lõuna-Mandžuuria liin kannatab veereva koosseisu vähesuse all.

Vene-Hiina piiri sulgemine mõjutab tunduvalt ka Saksa kaubandust Kauges Idas, mille tagajärjed end peagi annavad tunda Saksa ja Lääne-Euroopa õlitööstusele. Enamus Saksa firmade esindajaist ongi juba lahkunud Hiinast ja suundunud oma ärikeskuste poole, et pidada nõu edaspidise tegevuse üle Hiinas ja firma esinduste siirdumisest kuhugi mujale. Kuna posti viiakse Lääne-Euroopast Hiinasse Suez kanal kaudu, siis on viivitus väga suur.

Ida-Hiina raudtee vallutamise tekitab suuri kahjusid ka Nõukogude Venele. Hiina kaupade väljavedu Vladivostoki sadama kaudu tegi välja 90—95 prots. kogu liikumisest. Ussuri raudtee sai möödunud aastal Hiina kaupadest 10 milj. rbl. sissetulekuid. Selge on, et Vladivostoki sadam praeguse olukorra all palju kannatab.

Võiks veel märkida Vene-Hiina kaubavahetust 1928./29. a. esimesel poolel. Vene vedas Hiinasse välja linast kangast ja lõnga, naftasaadusi, süsi, kummist jalanõusid jne., kokku 7,9 milj. rbl. väärtuses. Hiina oma poolt müüs Venemaale peamiselt teed. Seega laseb Vene turu kaotamine end Hiinast üpris hästi tunda, kuid ka Venele läheb tee ostmine mujalt palju rohkem maksma.

Seega avaldab Vene-Hiina konflikt mõlema maa majanduselule tunduvat mõju. —o.

Reklaami tagajärjed Ameerikas.

„Periodical Publishers Association“ New-Yorgis avaldab mõned imestamapanevad andmed reklaami tagajärjedest, mis võimaldavad heita pilku sealsete suurejoonelistel reklaamivõtete telgitagusesse.

Fuller Brush Company'il, kes valmistab igasuguseid harju ja neid peamiselt oma müüjate kaudu, kes käivad majast-majja, levitab, oli läbi-müük 1915. a. kõigest 200.000 dollarit. Kahe järgneva aasta jooksul tegi ärijuhatus katseid, kuidas tõsta oma läbimüüki parema müügikorralduse või reklaamirünnaku läbi. Nende katsete tulemuseks oli juhatus otsus 1918. a. reklaami peale välja panna 6000 dollarit. Läbimüügi andmed selle tagajärjel näitasid aasta lõpul hiigla

tulemusi — läbimüük oli 200.000 dollari pealt tõusnud 992.694 dollari peale. Järgneva nelja aasta jooksul suurendati järjekindlalt reklaami eelarvet — 1919. a. oli see juba 18.600 dollarit, kuna läbimüük samal aastal tõusis 2.491.234 dollarile, 1920. a. aga juba 4.301.312 dollarile, kuna reklaami eelarve samal ajal oli \$ 55.900. 1921. aastal suurendati reklaami eelarvet 218.338 dollari peale, mis aga läbimüügi tõstis 8.370.637 dollarile. 1922. aastal tõsteti reklaami eelarve kahekordseks, nimelt 434.871 dollarile, mis harjade läbimüügi aasta lõpuks viis kuulmatusse kõrgusse, nimelt 11.452.373 dollarile. Järgneva kuue aasta jooksul, s. t. kuni 1928. a., jäi reklaami eelarve peaaegu endiseks ja läbimüük neil aastail kõikus

11—15 miljoni dollari vahel. Et firma Fuller praegu hoolega kavatsetud ja otstarbekohaselt läbiiviidud reklaami peale paneb erilist rõhku, ei vaja enam erilist kinnitamist.

Teine näide. 1922. aastal avas üks Saksa kala- ja delikatessäri omanik New-Yorgis väikese tehase, kus ta hakkas valmistama Saksamaalt ühelt oma sõbralt saadud retsepti järgi majoneesi. Mees asus tööle, tarvitades 5% oma läbikäigust reklaami peale. Kaks aastat töötas mees ainult New-Yorgi ja selle lähema ümbruse jaoks. 1924. a. peale asus mees laialtuluslikumale reklaamirünnakule, propageerides oma majoneesi kogu Ameerika kontinendile. Poole oma reklaami

eelarvest tarvitas ta kuulutustele ajalehtedes ja teise poole ajakirjadele ja reklaamplakateile trammivaguneis. 1926. aastal, s. o. kaheaastase süstemaatilise rünnaku järele, lõpetas ta oma äriaasta 424.592 dollarilise puhaskasuga. 1927. a oli juba esimesel poolaastal tehase puhaskasu 519.790 dollarit. Vahepeal oli Ameerika suurkapital mehe hiigla tagajärgi pannud tähele ja peagi joosti tormi, et mees oma tehase müüks ära, mida ta 1927. a. teisel poolel ka tegi. Tehas osteti ära 11 miljoni dollari eest. Nii sai lihtsast kalaäri pidajast läbimõeldud ja otstarbekohase reklaami tõttu lühikese ajaga mitmekordne dollarimiljonär.

Ookeani vallutamine.

Uusi hiiglalaevu valmimas.

Hiljuti väljunud Lloyd'i registris märgiti, et 30.000 tonnist suuremaid laevu on valmimas ainult 2 tükki. Siin on nähtavasti mõeldud Canadian Pacific Railway 40.000-tonnilist „Empress of Britain“, mis on Clydes ehitamisel ja on mõeldud ühenduse pidamiseks Southamptoni

ja New-Yorgi vahel. Teise suure laeva all mõisteti Nord-Deutscher Lloyd'i 46.000-tonnilist „Europat“, mis pärast talvist tulekahju tuleb uuesti parandamisele. Rekordlaev „Bremen“ on „Euroopa“ sõsarlaev.

„Empress of Britain“ kujuneb kõvaks kon-

KAUBANDUS-TÖÖSTUSAKTSIASELTS

«KREENBALT»

Tallinn, S. Karja 13.

Postkast 346.

Telegr. aadr.: „KREENBALT“ TALLINN.

Telefonid: 2-41, 24-66, 31-58 ja 31-02.

Järgmiste kodumaa tekstiilvabrikute müügiikeskkohti ja pealadu:

Kreenholmi Puuvillasaaduste Manufaktuuri o.ü. vabriku, Balti Puuvilla Ketramise ja Kudumise A.S., Sindi Kalevivabriku Ühisuse, end. Võhrmann ja Poeq, Eesti Niidi Vabriku Ühisuse, A.S. Textil.

Kõikide ülalnimetatud vabrikute saaduste en-gros müük, nimelt:

igasuugused puuvillariided: pleekimata, pleegitud, värvitud, trükitud, merseriseeritud, lõngad, puuvillane vatt j.n.e.

Härrade ja daamide palitute, kostüümide, ülikondade riided, tekid, rätikud, villane vatt j. n. e.

Kõik sordid õmblusniiti: valge, must, värviline.

kurendiks teistele ookeani-hiiglastele, kuna tal pealegi Southamptonist on lühem sõita New-Yorki kui teistest Euroopa sadamaist.

Kuid ka teised Euroopa riigid ei alistu võitluseta. Prantsuse laevaselts Compagnie Générale Transatlantique on otsustanud Havre-New-Yorgi liinile ehitada uue laeva, mis saab valmis 1933. a., on suurusel 45.000 tonni ja saavutab 25-sõlmelise kiiruse.

Itaalia ühingud Lloyd Salanto ja Navigazione Generale Italiana on kumbki otsustanud ehitada ookeaniliikumise jaoks 45.000-tonnilise laeva, mille kiirus on samuti 25 sõlme. Ehitamine sünnib riigi toetusel, kes annab 60 prots. laevade ehituskuludeks 2½-protsendilise laenuna. Sealjuures maksab riik ise oma laenudelt 5 prots.

United States Line ei taha aga loobuda oma ülevõimust Atlandi ookeanil. Neil päevil algab 60.000-tonnilise hiiglaste ehitamine, milline laev tahab saavutada 26-sõlmelise kiiruse tunnis. Vastava seaduse põhjal saab ühing 75 prots. ehituskuludest odavaprotsendilise laenuna.

Hamburg-Ameerika liin kavatses samuti lä-

hemal ajal asuda 60.000 tonni suuruse laeva ehitamisele.

Cunard ja White Star liinid ei teata palju oma kavatsustest. Viimane tahab siiski hakata ehitama samuti 60.000 tonni suurust laeva, mis aga käiks elektriga. Oodatakse ainult vastava masina leidmist.

Inglise spetsiaalajakirjade arvates võib lähemal ajal oodata umbes poole miljoni tonni selle klassi laevade ehitamist. Praegu on neid juba ehitamisel 3½ milj. tonni.

Võrdlusena võiks märkida senised laevaliinide saavutused Atlandi ookeanil. Seitse tähelepanu väärivat laevaliini on „üle lombi“ ekspedeerinud reisijaid järgmiselt:

Cunard liin	231.000
White Star	172.000
Canadian Pacific Steamships	122.000
Norddeutscher Lloyd	92.000
Comp. Générale Transatl.	87.000
United States Lines	80.000
Hamburg-Ameerika liin	75.000

T. H.

Võitlus Saksa tikuturu pärast.

Rootsi trust ja Vene sündikaat vastamisi. Saksamaa sunnitud pealt vaatama.

(Meie Berliini kaastööliselt.)

Saksa tulitikuturul on praegu käimas äge võitlus Rootsi trusti ja Vene riikliku sündikaadi vahel. Kuna selle võitluse tulemused näitavad, kas Venel läheb korda uuesti oma tulitikkudega pääseda maailmaturule, ühtlasi, kumb on tugevam, kas ülemaailmliku ulatusega valmistamis- ja müügiorganisatsioon või määratute toormaterjali tagavarade omanik, siis jälgitakse asjade arenemist kaubandus-tööstuslikkudes ringkondades suure huviga. Saksamaa seisukohalt on aga asja juures veel erihuvi, kuna on kaalul kaks võimalust: kas monopol või vaba võistlus. Selles mõttes on huvitatud ka harilik kodanik, sest monopol tähendaks uut tikuhindade tõusu.

Võitlusväljal figureerib veel kolmas jõud, Edeka (Genossenschaftliche Organisation des deutschen Kolonialwaren- und Lebensmittelhandels), kuid see etendab tegelikult väga väikest osa. Saksa kapital on tikutööstusest peaaegu täiesti surutud välja. Peajõuks Saksa tikuturul on praegu Deutsche Zündholz-Verkaufs-A.-G., mis töötab Rootsi trusti kapitaliga ja mille ümber on koondatud peaaegu kõik Saksamaa tulitikuvabrikud. Ülejäänud osa tulitikuvabrikuist, neid on üsna vähe, valmistab spetsiaalselt tarvi-

matjateühinguile. Peale selle on ainult mõni pisike vabrik veel sakslaste käes, mis üldse ei vääri nimetamist. Uute vabrikute asutamine on aga seadusega tehtud võimatuks, nõnda et Saksamaal tuleb tahes või tahtmata leppida pealtvaataja osaga ning rahulduda tarvitajate ja võõra kapitaliga töötavate vabrikute tööliste huvide esindamisega.

Rootsi trusti mõnusat olemist on nüüd tulnud rikkuma Moskva sündikaat. Rootsi ja Vene tikutööstus — need on kaks põlist võistlejat. Enne maailmasõda etendasid nad kõrvuti juhtivat osa maailmaturul, sõja ning revolutsiooni ajal langes aga Vene hoopis reast välja ja pidi leppima Rootsi trusti tikupuudega varustamisega. Viimati saatis Vene Rootsi aastas 4 miljonit kantjalga-puid. Siis tulid aga lahkkelid rootslastega, kuna need püüdsid puude hinda suruda liiga alla. Teiselt poolt sundis tungiv tarvidus välisvaluuta järele Venemaad otsima uusi ja tulusamaid väljaveo võimalusi ning lõpp oli see, et Vene lõpetas puude müügi Rootsi trustile ja hakkas arendama ise oma tikutööstust. Loomulikult püüdis Rootsi trust seda takistada ja lõpetas venelastele masinate müügi, kuid viimased ei lasknud end sellest

heidutada ja hakkasid ise masinaid valmistama. Nagu venelased ise kinnitavad, on nad töö tulemustega rahul. Tulitikkude tootmine on juba tõusnud ennesõjaaegsele kõrgusele ja moodustavat $\frac{1}{4}$ kogu maailma toodangust. Kuivõrra need andmed vastavad tõe, pole meil olnud võimalik kontrollida.

Igatahes on Vene tikud leidnud teed mitmele maale, esikätt oma odavate hindade tõttu. Nii ei või suurest tulust küll juttu olla, kuid väljaveo tõstmine on Venele otse eluküsimuseks ja seda tahetakse igasuguste ohvritega viia läbi, lootes parematele tulevikuväljavaadetele. Rootsi trust on tulitikkude alal eriti tugevaks konkurendiks. Otsustav võitlus näib löödavat Saksa turul, kuid

millega see lõpeb, on esialgu raske ette näha. Rootsi trust on igatahes pannud käima kõik rattad, et Vene sündikaat suruda välja — ärilepinguist tikutollide tõstmiseni.

Hiljuti peetud peakoosoleku eel avaldas Rootsi trust kommuneke, kus Vene võistlusele vaadatakse väga üleolevalt ja rahulikult. Vene tikkude saatmist välisurgudele ei saavat kuidagi võtta kui võistlust maailmaturu pärast — see olewat puhas dumping-väljavedu. Saksa turule olewat visatud suured massid, kuid nii odavalt, et nad ei katvat isegi materjali ja tööliste palku. Väljaveoturgudel, kus Rootsi trust tegev, ei olewat venelastel seni olnud mingit edu.

K. K.

Omamaa saaduste propaganda asjus.

Suuremates Euroopa riikides — Inglismaal ja Saksamaal, kus meie kaubad peaaegselt turgu leiavad, on viimasel ajal väga suurt rõhku hakatud panema omamaa saaduste propageerimisele.

Omamaa saaduste propaganda suhtes samub esirinnas Inglismaa. Eriiselt suurt tähelepanu on pööratud toiduainete propageerimisele, ning see propaganda ei ole juhuslik, vaid plaanikindel. Nii oli Inglismaal 1925. a. esimesel poolellu kutsutud n. n. Impeeriumi Majanduslik Komitee (Imperial Economic Committee), kelle liikmeteks olid ühendatud Kuningriigi, Briti asumaade ja protektoraatide valitsuste esindajad ja kelle ülesandeks seati „uurida võimalusi asumaade toiduainete valmistamiseks ja müügiviiside tõstmiseks ühendatud Kuningriigis, sihiga arendada nende kaupade tarvitamist Ü. K's eelistuseks välismaalt sisseveetavatele saadustele ja edendada mõlemate, tootja ja tarvitaja, huve.“ 1926. a. sanktsioneeriti Briti parlamendi poolt iga-aastane summa £ 1.000.000.— suuruses Briti kaupade müügi edendamiseks ning sellest summast määrati Impeeriumi Majandusliku Komitee soovitusel £ 40.000.— aastas 5 aasta jooksul põllutööstusteeriumi käsutada sihiga arendada Briti põllumajandussaaduste müüki.

Läinud aastal võeti Briti parlamendis vastu seadus, mis nõuab kindlat vahetegemist välismaa ja omamaa ning asumaade kaupade vahel üksikmüügis (Merchandise Marks Bill). Üksikud sarnased märkimise nõudmised on juba hakanud ka meid, kui põllumajandussaadusi tootjat maad, puudutama (munade märkimine).

Omamaa saaduste propageerimine seati loomulikult kooskõlasse kauba standardiseerimisega, milline karjasaaduste, aiavilja ja kartulite

alal väga kiiresti läbi viidi. Standardiseerimisega käsikäes seati sisse üksikute kaupade jaoks rahvuslik kaubakontrollmärk.

Omamaa saaduste propageerimise otstarbel hakkas Briti valitsus kuust kuusse kuulutusi tänavatel välja panema. Üksikud ajalehed, nagu „Daily Mail“, on vabatahtlikult endale ülesandeks seadnud teha kõike võimalikku Briti saaduste propageerimiseks. Asumaade esindused Inglismaal on lasknud toiduainete alal valmistada üksikkauplejatele hinnata väljajagamiseks nende maade kaupade propaganda materjali. Ühe sõnaga, Inglismaa ei ole ühtki võimalust jätnud kasutamata, et omamaa saadusi propageerida.

Saksamaa on niipalju kui võimalik oma kaupu tollidega kaitsnud. Nagu teada, kavatsevad sakslased tolle karjasaaduste peale veelgi tõsta. Alles hiljuti esitas rahvuslik partei riigipäevale seaduseelnõu, mille järele kavatsetakse või sisseveo tolli põhitariifiks määrata Rm. 80.— per 100 kgr. (üks doppeeltsentner), kusjuures riikidel, missugustega kaubaleping on olemas, toll oleks Rm. 60.—. (Praegune sisseveotoll on Rm. 30.— ja Rm. 27.50 vastavalt.)

Karjaasjanduse, eriti piimaasjanduse, tõstmise alal on Saksamaal viimaste aastate jooksul palju tööd ära tehtud. Saksamaa või standard on paari aasta jooksul suuresti paranenud. Paljudes provintsidel on kontrollkaubamärgid sisse seatud. Sarnasele kauba standardiseerimisele on järgmiseks sammuks nende kaupade propaganda. Saksamaa ajakirjanduse rahvamajanduslikus osas võib alatasa märkusi leida, kus ette heidetakse, et välismaa kaubad sisemaa omade kõrval liig rohkel arvul tarvitust leiavad.

Prantsusmaal seati hiljuti sisse propagandarongid, mille otstarbeks on Prantsuse kaupade propageerimine provintsis.

Seega võiks Euroopa riikide majanduslikuks mottoks seada: „Aitaiseennast!“

Kui nüüd vaadelda meie väliskaubanduse bilanssi 1928. a. lõpul ja 1929. a. esimese 4 kuu jooksul, siis näeme, et see on harukordselt halvenenud. Muidugi on selles peaaegselt süüdi 1928. a. halb põllumajanduslik aasta, teiselt poolt aga suur sissevedu. Meie praegused tuleviku lootused näivad olevat rajatud Nõukogude Venemaa eeskujul ainult 1) hea põllumajandusaasta

ja 2) väliskrediitide peale. Need lootused aga võivad ka ainult lootusteks jääda.

Terve rida aastaid tagasi korraldati Eestis n. n. „Eesti nädal“, mis oli mõeldud sisemaa kaupade propageerimiseks. Peale seda aga ei ole otseteed midagi samal ajal tehtud.

Igatahes näeme, et kõik suuremad Euroopa riigid valismaa sissevedu võimalikult piirata püüavad ja endid teistest maadest suurema sisemaa kaupade tarvitamisega tahavad teha rippumatuks. Siinkohal on Lääne-Euroopa riigid meile eeskujuks ja meie peaksime samuti samme astuma oma maa kaupade propageerimiseks ja tarbekorral üksikute tollimäärade revideerimiseks.

V. Raud.

Soome võitleb äriilma aususe eest. Seadus ebalojaalse võistluse takistamiseks.

Soome Eduskunnale anti hiljuti esitis seaduseks ebalojaalse võistluse takistamiseks äri alal.

Vastav algatus on pärit juba umbes kahekümne aasta eest peetud kaupmeeste kongressilt. Sellest ajast alates on juriidilised komisjonid uurinud vastavaid välismaa seadusi ja esitanud juba varemalt mitmesuguseid ettepanekuid ebalojaalse võistluse kõrvaldamiseks äri alalt.

Ebalojaalne võistlus käsitab hea ärikombe vastu käivaid abinõusid kasu saavutamise eesmärgiga. See on vaba võistluse paise, mis ei ole kahjulik üksi äriimeestele ja kogu majanduselule, vaid kõigepealt ka tarvitajale endale.

Eduskunnale saadetud esitise sihiks on kaitseda nii publikut kui ka äriilma. Esitis käsitab kaubanduse, tööstuse ja käsitöö alasi ning puudutab samuti kindlustuse, vahetalituse ja transpordi alasi ja vabaelukutselisi (arstid, arhitektid jne.)

Kuna ebalojaalne võistlus alati leiab uusi kujusid seaduse eest pääsmiseks, on uues esitises peale eriliste juhtude (ebalojaalne reklaam, altkäemaks, väljamüük jne.) nähtud ette ka üldmäärused heade ärikommete vastu eksimise karistamiseks.

Ebalojaalse võistluse all mõistetakse peale oma äri õitsengu suurendamise ebalojaalsel viisil ka kahjutegemist teisele ärile. Ka raskuste veeretamine teise äri teele kuulub ebalojaalse võistluse hulka.

Võib juhtuda, et selline talitusviis ei ole sihitud mõne üksiku äri vastu, vaid puudutub kogu seda äriharu. Uue esitise järele võib tõsta kae-

buse ka üks sellesse harusse kuuluvaist äridest, ilma et see oleks ebalojaalse võistluse all kannatanud. Kaebuse õigus on antud ärilise ilmega seltsidele j. t. organisatsioonile. *

Uus seaduseelnõu näeb ette ebalojaalset võistlust tarvitunud äriimehe karistamise või vähemalt keelu samasuguse ebalojaalse teo kordumiseks.

Et ka publikule saaks teatavaks äriimehe ebaaus teguviis, võib kohus mõista karistava otsuse kuulutamise ühes või mitmes ajalehes.

Ünal ajal anti altkäemaksu peamiselt Venemaal, kuna Lääne-Euroopa veel selle pahe all ei kannatanud. Peale maailmasõda on altkäemaksu tarvitamine tunginud ka Lääne-Euroopasse, sundides sealset riike otsima seadustega abi selle vastu. Jõuti nimelt selgusele, et näit. äriimeeste organisatsioonide võitlus altkäemaksu vastu annab õige vähe — õigemini mitte sugugi — tagajärgi.

Selle meie-aja kurveima nähtuse vastu ei aita palju seadusedki. Teatavat moraalset survet avaldavad nad siiski. Lõpliku paranemise võib siin tuua ainult moraalne tasapinna tõusmine, milleks aitab kaasa majanduseluervenemine.

Igatahes on meil küllaldaselt põhjust jälgida põhjapool lahte sündivat võitlust ebalojaalse võistluse vastu. Sealsed saavutised võivad olla meile õpetuseks. Mainitud esitis tuleb loomulikult Eduskunnas arutusele. Millal aga ta nende ligi 300 esitise hulgast kergib Eduskunna päevakorrale, on veel küsitav.

T. H.

Tähtsaid riigikohtu otsusi.

1) Kaubaarvete ärakirjade raamatu puudumine II järgu kaubanduslikul ettevõttel ei või olla põhjuseks ta äriraamatute tagasilükkamiseks puhaskasu kindlakstege misel. (Riigik. adm. t. nr. 99 II 1928.)

Kaub. seaduse §§ 670 ja 671 järele ei ole II järgu kaubanduslikud ettevõtted kohustatud pidama kaubaarvete ärakirjade raamatut ja seepärast ei tee kaubaarvete ärakirjade puudumine iseendast veel äriraamatuid puudulikkudeks, kui nad muidu on õigesti peetud, ja ainult nende puudumise asjaolu ei või olla põhjuseks äriraamatute tagasilükkamiseks puhaskasu kindlakstege misel.

Ots. maksude seaduse § 550 alusel maksustamiseks on tarvis kaht eeltingimust: et kaub. seaduses ettenähtud äriraamatud oleksid õigesti peetud raamatupidamise seisukohalt ja et äriraamatud näitaksid ettevõtte tegevuse tõelikku seis.

Nii võib iseendast küll ka raamatupidamise seisukohalt õigesti peetud raamatuid § 550 alusel maksustamisel lükata tagasi, kui neis ei väljendu ärioperatsioonide tõeline käik ja seisukord, kuid seda ei või teha palja oletuse juures, et äriraamatud on puudulikud puhaskasu kindlakstege miseks, vaid selleks on tarvis otsekoheseid tõendusid, et äriraamatud äri tõelikku tegevust ei väljenda.

2) Kas tulumaksukohuslane, kel äriruumid oma majas, peab nende ruumide üüriväärtust arvestama eraldi tuluna kinnisvarast, kui tulu ärist on arvestatud keskmise kasu protsendi alusel?

Kui tulu ärist on arvestatud keskmise kasu protsendi alusel, ei tule tulust enam äriruumide kulusid eraldi maha arvata, sest tulu väljaarvamisel kasu protsendi alusel on juba äriruumide kulud võetud arvesse.

On aga maksukohuslase äriruumid oma majas, siis tuleb nende ruumide üüriväärtus arvestada eraldi tuluna kinnisvarast. Vastupidine seisukoht ei oleks kooskõlas tulumaksu seaduse § 6 ja peale selle osutuksid selle tagajärjel maksukohuslased, kel äriruumid oma majas, eesõigustatud seisukorras olevaiks, võrreldes maksukohuslastega, kel äriruumid üüritud.

3) Tollitrahvist. — Missuguses ulatuses tuleb maksta tollitrahvi sisseveetud kaupade pealt, kui ainult osa tollisummast on jäänud tasumata?

On esitatud küsimus, mis tuleb tolliseaduse § 426 põhjal tollitrahvi määramisel võtta aluseks, kui tasumata on jäänud ainult osa tollisummast, kas terve tolli summa või ainult tasumata jäänud osa?

Riigikohus on seletanud (Riigikohtu toim. nr. 1153—1925. a. ja 146—1929. a.): „Tolliseaduse § 426 põhjal tuleb tollitrahvi väljaarvamisel võtta aluseks sisseveetud kaupade pealt määramisele kuulunud seaduslik toll tervelt, mitte aga kaupade väljaviimisel (tollilaost) tasumata jäetud tollimaksu osa.“

Sel alusel määratud tollitrahvist tuleb arvata maha summa, mis juba esialgu tollisumma arvel ära makstud.

4) Ettevõttest väljaastumine ei vabasta igal juhul puhaskasumaksust. (Riigik. adm. t. nr. 11—1928. a.)

Riigikohus seletab, et kui keegi oli puhaskasumaksu määramisel ettevõtte omanik ja talle oli antud kätte puhaskasu maksuleht, siis on ta vastutav selle ettevõtte puhaskasumaksu eest, kuigi ta näiteks sama aasta juulikuus oma osa ärist müüs ära, ettevõttest lahkus ja maksuinspektori juures vastava märkuse laskis teha äritunnistusele.

Et puhaskasumaks ei olnud tema ettevõttest väljaastumise ajal veel maksuvõlg, siis ei võinud maksuinspektor sel ajal vastavalt otsek. maksude seaduse § 487 (end. 438) nõudele temalt seda maksu sisse nõuda.

5) Ilma kaubandusliku äritunnistusega pole lubatud oma saaduste müük laost, mis asub töökoja juures. (Riigik. adm. t. nr. 43-II — 1929. a.)

Ärimaksuseaduse § 453 p. 47 järele on oma saaduste müük ilma kaubandusliku äritunnistusega lubatud otse töökojast või tööstusest.

Sama seaduse § 461 järele loetakse laoks niisugused ruumid, kus ei kaubelda. Kui laos on aga kaubeldud, siis peab olema seesuguse kauplemise tarvis äritunnistus. —k.

Saksamaal põllumajandus- ja karjasaaduste tole tõstetud.

Et Saksamaa põllumajandust päästa kriitilisest seisukorrast, on Saksa valitsus viimastel aastatel võtnud käsile õige rohkesti abiaktsoone, kuid kõik need on hädaabinõud ja ei päästa põllumajandust. Põllumajandusainete hindade langemine võttis põllumeestelt ära ka selle kasu, mis lainudaastane hea põllusaak lubas anda. Teated uuest põllusaagist maailmaturgudel lasevad oletada, et käesolevalgi aastal hinnad ei parane. Nii kerkis siis üles riigi viljamonopoli küsimus. Monopol oli arvatud sisseveomonopoliks. Monopolivalitsus pidi muretsema selle eest, et aasta jooksul vilja hinnad (nisu) ei langeks alla teatud hinna. See alamhind pidi arvatama välja järgmisel viisil: 1) 1913. a. hind (loco Berliin), sellele juure arvatud praegusele elukallidusindeksile 150% vastav kõrgendus. Monopolivalitsus pidi siis siseturu hindu selle järele normeerima. Monopoli idee ise leidis heakskiitmist nii parempoolsetes kui ka pahempoolsetes rühmades, kuid temast ei saanud asja seetõttu, et põllumeeste ringkonnad ei saanud leppida kokku sotsialistlik-

kude monopoli poolehoidjatega — kokkulepitavates minimaalhindades ühed nõudsid vähemalt 267 Rmk. tonni eest, teised 250. Sotsialistid nõuavad hinna kindlaksmääramist 5 aasta peale, põllumehed on nõus ainult üheaasase prooviaastaga. Nii jäi siis terve plaan teostamata ja küsimus lükati edasi sügise peale.

Peale seda valitsusel ei jäänud üle muud kui tole tõsta: praegu maksivad autonoomtollid 5 Mk. on madalamad kui 1926. a. Rootsi-Saksa kaubalepingus kindlaksmääratud toll — rukis 6, nisu 6,50, sest tol korral oli juba viljatollide tõstmine päevakorral ja ei saadud teostada ainult riigi majandusnõukogu terava protesti tõttu. Et see kõrgendus aga põllumehi ei rahulda, pidi valitsus Rootsi lepingu ütlema üles, sest Rootsi valitsus ei ole nõus selle tollipositsiooni muutmisega vanas lepingus, ilma et ta vastavaid kompensatsioone selle eest saaks. Kuna Rootsi lepingu ülesütlemise aeg on 6 kuud, siis jäävad uued (Rootsi) tollid maksma jaanuarini. Rootsi põllumajandusatašee teatas, et Rootsi põlluma-

Viimane uudis raadio alal!!!

Prantsuse 6-lambiline superheterodüün

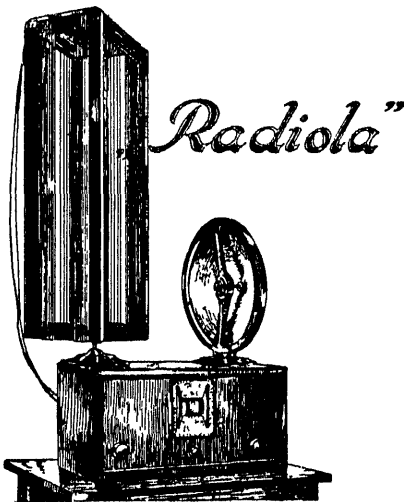
Radiola Sfer 28, Luxus,

töötav ABSOLUUTSE HÄÄLEPUHTUSEGA toaraamantennilt! Vastuvõtja ehitatud maitserikkas mahagoni (punasepuu) kastis.

HIND VÄLJASPOOL VÕISTLUST.

RADIOLA SFER 28 ühes lambiga AINULT	Kr. 220.—
Raamantenn Sfer 28 juure	„ 45—
Sferavox nr. 6055, Sfer 28 juure, suur	„ 50.—
„Warta“ akkumulaator 48 amp. tundi	„ 20.—
Anoodpatarei 120 volti	„ 9.50

Kogu sissesead Kr. 344.50

Aluesindaja
E e s i s

Carl Tammann,

Tallinn, Kentmanni 5.
Telefon 31-25.

kus ka aparate igal ajal demonstreeritakse.

jandusringkonnad igatahes sakslaste asja ker-
geks ei tee, vaid nõuavad vähemalt endale suure-
maid võimalusi lihasaaduste väljaveos, millest
nad õieti on rohkem huvitatud kui vilja küsimu-
sest. Rootsile on ta seda kergem, et Saksa im-
port Rootsi teeb välja ligi 400 miljonit krooni,
kuna Rootsi eksport on ainult 200 miljonit.

Võitollit tõstmine 27,5 margast 50 margale
on riigipäeva poolt kiidetud heaks ja sai neil
päevil seaduseks. Toll 27,5, mis praegu maksev
riikidele, kellega Saksamaal olemas kaubaleping,
on Soome Saksa kaubalepingus fikseeritud ja
tollit tõstmine kutsub esile muidugi küsimuse, kas
Soome leping ütelda üles või on Soome nõus lep-
ingut revideerima. Kuna ülesõitlemist ei ole
sündinud, on Soome nähtavasti annud nõusoleku
alustada läbirääkimisi lepingu revideerimise mõl-
tes.

Daanlased on muidugi kõige rohkem huvita-
tud võitollist, ütlevad aga, et nad ootavad ära,
mis tagajärge toob tollikõrgendus. Ligi 120.000-
tonnilist võipuudust (s. t. välismaalt sisse toodud)
ei saa Saksamaa oma produktsiooni suurendami-
sega katta ja on nagu ennegi ärarippuv sisse-

veost, ja ainukeseks kannatajaks jääb Saksa tar-
vitaja, kes peab maksma hinnavahe. Kartus, et
kõrgendatud võihinna tõttu võikonsum väheneb,
ei ole küllalt kaaluv praeguse Saksa elustandardi
juures. Et läbirääkimised Soomega võiksid anda
tagajärge tolli vähendamise mõttes, ei ole arvata,
sellega ei arvesta ka ühegi teise võid eksportee-
riva maa esindaja. Et võihinna tõstmine tõstab
ka piima- ja juustuhindu, on kindel, ja sellest
saab kompensatsiooni iseäranis Soome ja Hol-
land, sest Soome juustuväljavedu Saksamaale
teeb välja umbes 50% ta üldvõiväljaveost, Hol-
landi oma isegi 60%. Juustu tolli tõstmine, mis
sügisel võetakse päevakorda, on Saksamaale õige
raske küsimus: juustu tollid on määratud kind-
laks Schweitsi, Itaalia, Daani, Hollandi, Austria
ja Soome lepingus ja on kahtlane, kas Saksamaa
kõik need lepingud ütleb üles juustu pärast.
Väärtuselt juustu sissevedu Saksamaale teeb
välja $\frac{1}{3}$ või sisseveost (114 miljonit ja 366 mil-
jonit — 1927. aastal). Riigid, kes peaaegselt
võitollit tõstmisest saavad kahju, on Austraalia
(600 tonni) ja Poola (umbes sama palju kui
Festi — 6000 tonni), puudub kaubaleping.

Kaubandus-tööstuskoja teateid.

Kaubandus-tööstuskoja nõu- kogu koosolekult

21. VIII 1929. a.

Riik eraettevõtjaskonnaga võistlemas.

Kaubandus-tööstuskoja nõukogu koosolekul
21. aug. 1929. a. oli tähtsamaks küsimuseks
riiklik võistlus eraettevõtjaskon-
naga. Vähe sellest, et meil mitmed riiklikud
ettevõtted, nagu näit. sadamatehased, vangide
töökojad j. t., millised on riigi poolt saanud mit-
mesuguste soodustuste osaliseks (riigimaksudest
vabastamine jne.), pikemat aega eraettevõtja-
skonnaga võistlevad, kavatseb valitsus veel teist-
tel majanduslikkudel aladel end segada eraette-
võtjaskonna tegevuse vahele ja riiklikke asutisi
panna töötama seal, kus juba eraettevõtted pike-
mat aega on töötanud, turunõudeid korralikult
rahuldades. Nii kavatseb aktsiisivalitsus haka-
ta valmistama n. n. „lauaviina“, olgugi et meil
mitmed napsivabrikud valmistavad sama viina ja
rahuldavad turu nõuded. Samuti kavatseb met-
sade peavalitsus avada Tallinnas suurema met-

sasaaduste ümbertöötamise tehase, olgugi et meil
eralauavabrikuid on juba ülearugi. Kõigis neis
kavatsustes peitub ettevõtete riigistamise püüe,
mis viib eraettevõtetesse investeeritud kapitali
hävinemisele. On arusaadav, et eraettevõtetel on
raske võistelda riiklikkude ettevõtetega, millised
töötavad riiklikul soodustusel. Kui aga selle ta-
gajärjel mitmetel eraettevõtetel oma ukseid tu-
leb sulgeda ja sisseaaded vanarauana müüa
maha, tähendaks see rahvamajandusele rasket
hoopi. Riigi ülesanne ei tohiks olla ettevõtlik-
kust ruineerida, vaid soodustada.

Koja nõukogu otsustas ses asjas pöörduda
hra riigivanema ja hra majandusministri poole
nende tagajärgede selgitamiseks, mis säärastel
valitsuse sammudel võiksid leida aset.

Kaubandus-tööstuskoja valimi- sed 28. oktoobril 1929. a.

I Kaubandus-tööstuskoja volitused lõpevad
10. novembril s. a. Koja nõukogu määras Koja
valimised kindlaks 28. oktoobri peale. Valijate
nimekiri ilmub trükisil lähemal ajal.

Augustikuu esimesel poolel registreeritud uued firmad.

1 Heinrich Kuusler, Tallinnas, toiduainetekauplus.

2. Deutsche Treuhand Aktiengesellschaft für Warenverkehr (Saksa Kaubavahetuse Usaldustoimingute Aktiaselts), Tallinnas.

3. Juhan Aru, Tartus, toiduainete- ja piima-kauplus.

4. Johan Brunhof, Tartus, apteek.

5. August Pettai, Tartus, toiduainetekauplus.

6 Vold. Lees, Tallinnas, toiduainetekauplus.

7. Klaveritööstus B. Kiisel, Tallinnas.

8. Jaan Niilus, Tallinnas, restoraan.

9. Mihail Eliseev, Narvas, restoraan.

10. Feldt ja Hoessel, Tallinnas, täisühing; täisosanikud Ernst Feldt ja Theodor Hoessel.

11. Adolf Samm, Tapal, söögimaja.

12. Friedrich Viru, Kudina v., segakauplus.

13. Paul Christianson, Esimene Eesti Värvimullatööstus „Estovärv“, Tallinnas.

14. E. Jonson, Võrus, toiduainetekauplus.

Augustikuu esimesel poolel tegevuse lõpetanud firmad.

1. Evald Tart, Tallinnas, toiduainetekauplus.

2. Marta Laater, Tallinnas, vürtsipood.

3. J. Kaart ja A. Pedel, Tartus, apteek.

4. H. Vichmann, Tallinnas, lihakauplus.

5. Paul Christianson, Esimene Eesti Värvimullatööstus „Estovärv“, Tallinnas.

Abieluvaranduse lahutamise lepingud.

Varanduse lahutajate nimed	Millal	Riigi Teat. nr. nr.	Elukoht
Niggol, Aleksander Jüri p., ja tema abikaasa Alma Jaani t., sünd. Peelmann	6. III. 29.	R.T. nr. 49 31. V. 29.	Pärnu, Laadapl. 14.
Koort, Julius Tõnise p., ja tema abikaasa Aliide Karli t., sünd. Leppik	„	„	Viljandi, Lossi t. 6.
Mankin, Gustav Karli p., ja tema abikaasa Juuli Peetri t., sünd. Hion	„	„	Viljandim., Heintali v.
Kroll, Joosep, ja tema abikaasa Olga, sünd. Raun	30. III. 29.	„	Tapa, Veski t. 7.
Indrikson, August Villemi p., ja tema abikaasa Akulina Antoni t., sünd. Kamp	11. V. 29.	R.T. nr. 54 15. VI. 29.	Saue vald, Tuuleveski t.
Treier, Arnold Antoni p., ja tema abikaasa Marie Jaani t., sünd. Tuil	4. V. 29.	„	Harjum., Rapla v.
Poltimäe, Gustav, ja tema abikaasa Emilie Juhani t., sünd. Klausen	„	„	Tallinn, Katusepapi 41
Birck, Bogdan Karli p., ja tema abikaasa Aleksandra Aleksei t., sünd. Põilina	11. V. 29.	„	Tallinn, T.-Kuninga 14.
Rumberg, Johan, ja Pedriks, Ida	„	„	esimene: Tallinn, S. Kloostri 22 teine: Rakvere, Pikk t. 9.
Rätsep, Madis, Joani p., ja tema abikaasa Anna-Marie, sünd. Martinson	„	„	Tallinn, Bekkeri teh. 9-32.
Rogovsky, Meier Seligi p., ja neiu Klompus, Chasse Eliase t.	„	„	Tallinn, Uus t. 24-5.
Müllerstein, Hendrik, ja tema abikaasa Julie, sünd. Older	„	„	Tallinn, U. Kalamaja 13.
Preiholm, Emil-Johannes, Mardi t., ja tema abikaasa Olga, sünd. Sari	13. IV. 29.	R.T. nr. 49 31. V. 29.	Prangli saar.
Mänd-Teder, Mart, ja tema abikaasa Mari, sünd. Valter	„	„	Märjam., Vapa talu.
Laupa, Johannes Mihkli p., ja tema abikaasa Elisabeth Peedu t., sünd. Alber	27. IV. 29.	„	Läänem., Suuremõisa vald.
Kuurlmann, Karl, ja tema abikaasa Anette-Pauline, sünd. Ehrenberg	„	„	Tallinn, Vilmsi 5-a.

Varanduse lahutajate nimed	Millal	Riigi Teat. nr. nr.	Elukoht
Reinhold, Oskar, ja tema abikaasa Aleksandra Lõhmus, Jüri Johani p., ja tema abikaasa Auguste Miku t.	27. IV. 29.	R. T. nr. 49 31. V. 29.	Tallinn, Veizenbergi 10-2.
Truue, Arnold, ja tema abikaasa Anette, sünd. Reinberg	"	"	Tallinn, Udu 3-3.
Haimann, Samuel Tobiase p., ja tema abikaasa Citty Haimi t.	31. I. 29.	"	Tallinn, Jakobsoni t. 2.
Mauritz, Vilhelm Hansu p., ja tema abikaasa Julie Jaani t., sünd. Reinek	6. XII. 28.	"	Tartu, Turu t. 20.
Tallmeister, Jakob Pritsu p., ja tema abikaasa Liine Jaani t., sünd. Kilk	21. I. 29.	"	Otepää, Turg nr. 1.
Kaur, Peeter Peedu p., ja tema abikaasa Olga Hendriku t., sünd. Orn	3. VIII. 28.	"	Tartum., Kastre-Võnnu v.
Kull, Karl Käsperi p., ja tema abikaasa Alma Elisabeth, sünd. Lessel	14. II. 29.	"	Tartum., Pühajärve v.
Grünberg, Johann Jüri p., ja tema abikaasa Liisa Jaani t.	12. XI. 28.	"	S. Kõpu as.
Tõmp, August, ja tema abikaasa Elisabeth, sünd. Sillaots	20. IV. 29.	R. T. nr. 54 15. VI. 29.	Pärnu, Riia t. 105.
Strasch, Vulf, ja neiu Koslovsky, Anna Kebja, August Jakobi p., ja tema abikaasa Imanne Joosepi t., sünd. Vilipson	17. 4. 28.	"	Läänem., Kalju vald.
Tark, Johannes Gustavi p., ja tema abikaasa Emilie Johani t.	14. III. 29.	"	Tallinn, Maakri 2. " Köhleri 12.
Tell, Karl, ja Braun, Rosalie	6. V. 29.	"	Tartum., Ahja v.
Pantelejeff, Aleksander, ja neiu Blumenfeldt, Gretchen	14. V. 29.	R. T. nr. 59 28. VI. 29.	esimene: Narva vangimaja. teine: Virum., Udria k. Virum., Pala vald.
Kirschfeldt, Karl-Richard Mihkli p., ja Koll, Karin Eduardi t.	30. XII. 28.	"	Tallinn, Pikk t. 36.
Loog, Jaan Karli p., ja tema abikaasa Pauline, sünd. Viilup	5. XI. 23.	"	esimene: Tartu, Tiigi t. 15. teine: " Aleksandri 63.
Säre, Karl Jakobi p., ja tema abikaasa Marie Enno t.	24. I. 29.	"	Tartum., Luke v.
Johanson, Friedrich Peetri p., ja neiu Kangro, Helmi Juhani t.	12. VI. 29.	"	Tartu, S. Kaar 20.
Sternfeldt, Jaan Jaani p., ja tema abikaasa Elma-Adele-Rosine Gustavi t., sünd. Kane	12. I. 29.	"	esimene: Võrum., Vastseliina v. teine: " Saaluse v.
Bamberg, August Karli p., ja tema abikaasa Anna-Rosalie Mardi t.	20. VII. 28.	"	Tartu, Narva t. 56.
Käär, Jüri Märdi p., ja tema abikaasa Selma Villemi t., sünd. Bakhoff	10. IV. 29.	"	Tartum., Mustvee al.
Tobi, Hans Johani p., ja Sukk, Anna Johani t. Pitkart, August Jaani p., ja tema abikaasa Anna Jaani t., sünd. Vares	10. IV. 29.	"	S. Jaani, Ilmatari t. 1.
Kallinen, Aleksander Matvei p., ja tema abikaasa Alma Jaani t., sünd. Olde	16. V. 29.	"	—
Tõnisson, August Mardi p., ja tema abikaasa Liidia Jaani t., sünd. Devits	10. IV. 29.	"	Viljandi, Jakobsoni t. 14.
Uustalu, Karl Mihkli p., ja tema abikaasa Anna Johani t., sünd. Kiisk	10. IV. 29.	"	K.-Nõmme, Hommiku t. 4.
Ilves, Aleksander Johani p., ja tema abikaasa Minna Hansu t.	19. IV. 29.	"	—
	8. V. 29.	"	Kaelaste vald.
		"	Viljandim., Kaarli v.

Varanduse lahutajate nimed	Millal	Riigi Teat. nr. nr.	Elukoht
Rosenblatt, Hans Peedi p., ja tema abikaasa Anna Jaani t., sünd. Rosslander	10. IV 29.	R. T. nr. 59 28. VI. 29.	Viljandim., Vastemõisa v.
Lilienthal, Hans Mardi p., ja Aduson, Emilie-Katarina	21. XI. 28.	„	—
Niinberg, Eduard Tõnise p., ja tema abikaasa Pauline, Tõnise t., sünd. Loorberg	6. IV. 29.	„	Vaivara v., Kannu küla.
Miller, Karl Jüri p., ja tema abikaasa Alide- Antonie Karli t., sünd. Kermas	25. V. 29.	„	Tallinn, Lutri t. 12.
Torokvei, Aleksander, ja tema abikaasa Ella, sünd. Habek	„	„	Tallinn, Tornimäe 6.
Tattermann, August, ja tema abikaasa Alide, sünd. Kranberg	„	„	Paldiski, Mere t. 28.

Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt.

Eesti maksubilanss.

Eesti maksubilansi kohta kahel viimasel aastal saame järgneva pildi:

Kreedit.	1928. a.	1927. a.
	milj. kr.	
Kaupade väljavedu	127,2	106,0
Laevade teenistus välismaal	4,2	4,0
Välislaevade kulud Eestis	1,0	1,0
Transiit	0,9	0,8
Kinnitus jne.	2,4	2,4
Post, telegraaf, telefon	1,9	1,4
Välisreisijad Eestis	5,0	4,2
Välisesindus Eestis	1,3	1,3
Mitmesugused	0,2	0,2
	144,1	121,3
Deebet.		
Kaupade sissevedu	132,4	97,3
Riigivõla protsendid	3,7	2,6
Eravõla protsendid	4,0	4,0
Eesti laevade kulud välismaal	2,1	2,0
Transpordikulud	0,2	0,2
Kinnitused jne.	2,4	2,4
Post, telegraaf, telefon	0,7	0,5
Väljarändajad	0,4	1,1
Eesti reisijad välismaal	3,2	3,0
Eesti dipl. esindus välismaal	0,9	0,9
Mitmesugused	1,1	1,0
	151,1	115,0
	— 7,0	+ 6,3

ülekaal tekitanud meie maksubilansi passiviteedi, kuna 1927. a. see andis ümberpöörduvalt — tunduva ülejäägi.

Eesti maksubilanss kõneleb selget keelt meie kapitali vaesusest: puuduvad lausendid kapitalide ja varade kohta, peale välismaale makstavate võlaprotsentide, mis deebet poolel raskesti koormavad meie maksubilanssi. Eesti laevade teenistus on kasvanud, kuna 1928. a. jooksul meie kaubalaevastik on 65.290 br.-rgt. pealt kasvanud 74.012 br.-rgt. peale. Meie laevade kulud välismaal on arvatud 50% brutto-teenistusest. Vähene on teenistus transiidist, mille tähtsus 1922. aastast peale järjest on vähenenud. Suurenev tähtsus on lausendil välisreisijad Eestis, kes meile jätavad rohkem raha kui Eesti reisijad välismaale. Väljarändamine on 1928. a. jooksul tunduvalt vähenenud ja kapitali väljavool sel alal on tunduvalt lüüdnud tagasi.

Eksportööridele tähelepanuks.

Majandusministeerium on pöörnud Koja poole sooviavaldusega, et eksportöörid juhtumeil, kui meie saaduste välisurule pääsmiseks ebaõige tollimise läbi tehakse takistusi, temale esitaksid täpsed andmed, et ministeeriumil võimaldada pakkuda oma kaasabi takistuste eemaldamiseks.

Eesti-Läti-Vene otseühenduse kaubaveo tariif koostumisele.

Ligemal ajal tuleb koostumisele Eesti-Läti-Vene otseühenduse kaubaveo tariif. Sel puhul soovib raudteevalitsus majandusringkondadelt

Nagu näeme toodud andmeist, moodustab väliskaubandus tähtsama ja mõjuvama osa meie maksubilansis; nii on 1928. a. kaupade sisseveo

teateid, missugused kaubad tuleks võtta üles, eriti Vene transiitariifi. Ettevõtete sooviavaldused palutakse juhtida Kaubandus-tööstuskotta.

Päritolutunnistuste asjas.

Millal päritolutunnistuse esitamist üldse ei nõuta.

Rahaministri teadaandes, mis avaldatud „Riigi Teatajas“ nr. 8 — 1929. a. lhk. 96, on loetletud need juhud, millal üldse päritolutunnistuse nõudmata sisesevetud kaupade tollimisel minimaaltollitariifi järele tollid määratakse.

Millal päritolutunnistus võib olla legaliseerimata.

Mõnede maadega kaubalepingusse võetud tingimustel ja mõnede teiste maadega nootide vahetusel on olemas kokkulepe, et Eestis väljantud päritolutunnistused, mis neile maile Eestist minevate kaupade kohta antud, samuti neist maist päritolutunnistused, mis Eesti tollivõimudele esitatakse, ei tarvitse olla legaliseeritud. Niisugused maad on: Läti, Suur-Britannia (emamaa, dominioonid, asumaad ja mandaatterritooriumid), Tšehhoslovakkia, Daani, Hollandi, Greeka, Helveetsia ja Austria.

Mis puutub Prantsusmaasse ja Saksamaasse, siis on Eestil nende maadega sõlmitud kaubalepinguis nähtud ette, et päritolutunnistusi, mis mõnede asutiste poolt antud (kaubalepinguis need asutised on nimetatud), ei tarvitse legaliseerida.

Soome:

Soome ajakirjandus teeb viimasel ajal kõvasti kihutustööd kodumaa tööstussaaduste tarvitamiseks. Põhjust selleks annab suur väliskaubanduse passiivsus ja raskused, milledega mõnel tööstusharul tuleb võidelda turu puuduse tõttu. Tuletatakse meele Eduskunna mitmekordseid sooviavaldusi, et vedureid tellitaks kodumaa tehastelt, kuigi need tulevad veidi kallimad kui välismaalt tellides. Juhitakse tähelepanu sellele, et praegu Helsingis ehitatakse 2 suurt koolimaja (üks neist tööstuskoolimaja!) ning ehituseks tarvitatakse miljoneid Belgia telliskive, samuti olevat veel hiljuti Viiburi lennusaadama ehitamiseks toodud telliskive Eestist. Säärane teguviis ehitajate poolt olevat täiesti lubamatut, kui võtta arvesse, et viimasel nädalal paar suuremat Soome telliskivitehast turupuuduse tõttu on jäänud seisma. Üks leht tähendab, et Rootsis ei võiks säärane nähe millalgi leida aset, sest ehitustöölised keelduksid välismaa telliskive tarvitamast, et aga omamaa tööliste kindlustada töövõimalusi. Riigiasutistelt nõutakse, et need ehitustööd välja andes võtaksid le-

pinguisse punkti, et ehitaja võib tarvitada ainult kodumaa telliskive.

Majanduse konjunktuur teise poolaasta alul areneb ikka langevas suunas. Kõigilt aladelt saabub teateid tööstustegevuse võimaluste kitsenemisest, siiski areneb see konjunktuuri langemine kaunis rahulikult, paanika tunnumärke ei torika silma Pankrottide arv oli esimesel poolaastal 477 (l. a. — 364). Samuti on tõusnud prostititud vekslite arv l. a. 450—550 pealt 1000—1300 peale kuus. Hulk väiksemaid ja keskmisi saeveskeid on raskes seisukorras, paljud töötavad pankade järelevalve all, mõned on täitsa maksujõuetud, sel tööstusalal on põhjust kõnelda täielisest kriisist. Samuti liigub ka ehitustööstus langevas suunas: pooleli olevad ehitused viiakse lõpule, kuid uusi alustatakse harva. Poole aasta kaubandusbilanss on passiivne 1134 milj. Smk. võrra. Huvitav on märkida, et Soome s.-dem., kes seni alati olid igasuguse tollide tõstmise vastu, nähes selles rahva kaudsete maksude koorma kasvamist, nüüd oma senist seisukohta on revideerinud. 30. VII ilmus S. Sosialidemokraattis majanduslik artikkel, kus väidetakse, et kui erandina peab leppima tollikõrgendusega, iseäranis mis puutub luksusainetesse, millede tarvitamist tollikõrgendusega tuleb piirata. Edasi soovitatakse nimetatud artiklis üldse kokkuhoidmist, mitteüleloju elamist ja rohkema reklaami tegemist kodumaa tööstussaaduste tarvitamiseks.

Soome lihaturu oludele pühendab „Maa-seudun Tulevaisuus“ 4. VII pikema artikli. Värske loomaliha sissevedu Soome 1928. a. tõusis 29 milj. Smk. peale (peaasjaliselt Eestist), samal ajal veeti välja liha 6 milj. Smk. eest (1925. a. oli veel väljavedu 30 milj. Smk. eest). Tekkinud olukorda analüüsides jõuab autor otsusele, et Eesti liha sissevedu soodustavat madal valuuta Eestis (?), kuid see ei olewat siiski peapõhjus. Viimane seisvat selles, et Eestis kasvatatakse tapaloomi, ja Soome importeeritav kaup olevat noore sõnni liha, mis turul kõige rohkem nõuetav. Soomes on enne kasvatatud ka tapaloomi, kuid nüüd on mindud üle piimakarja kasvatamisele, mida kinditab alaline võitodangu tõus. Rööbiti piimatodangu kasvamisega on ka sigade kasvatus viimastel aastatel kiiresti suurenenud, nii et see varsti oma saadustega maa tarvitust võib rahuldada. Helsingis on loomaliha nõudmine praegu piiratud. Kuna ehitustööd linnas vähenenud, on osa ehitustöölisi siirdunud maale.

Eestist tuuakse praegu iga nädal paar laivatäit elavaid loomi, à 100—120 looma. Laev

võiks rohkemgi loomi võtta peale, kuid vähese nõudmise tõttu turul on raske neid ära mahu-
tada. Liha hinnad ei ole läinud aastaga võrrel-
des langenud, kuid loorete loomanahkade hind on
kuulmata madal. Praegu makstakse 5—7 Smk
kg., kuna 1 a. maksti 17—20 Smk. kg.

Bensiini tolli küsimusele pühendab
„Kauppalehti“ 23. VII pikema artikli, milles nõu-
takse bensiini tolli alandamist, põhjendades seda
sellega, et Soomes olevat vähe raudteid ja reisi-
jate liikumine sündivat suuremalt osalt autobuse-
liinidel (praegu olevat Soomes 40.000 km. alalisi
autobuseliine). Artiklis nõutakse ka Eesti-Soome
kaubalepingu revideerimist põlevkivi bensiini
suhtes, sest praegu veetavat sisse Eestist tollita
mingisugust bensiini surrogaati odava hinnaga.
Olgugi et tarvitajad ise olevat juba jõudnud sel-
gusele selle surrogaadi tarvitamise mittekasulik-
kuses ja kõlbmatuses, arvab autor, et Eesti põ-
levkivi bensiin tuleks nagu muugi panna tolli
alla.

Välistrustide vallutuskäik Soomes.

Soome majanduslikud ringkonnad peavad
juba pikemat aega energilist võitlust välismaade
trustidega, kes püüavad vallutada tööstust pea-
aegu kõigil aladel. Seni on võrdlemisi noorel
Soome tööstusel siiski läinud korda tõrjuda ta-
gasi väliskapitali rünnakuid ja hoida tähtsamad
tööstusharud soomlaste käes. Nii ei suutnud tu-
bakatrust saavutada mingeid võite Soomes. Ne-
gatiivse nähtena võiks siiski mainida n. n. tulitiku-
lepingut, mis küll kindlustab siseturu oma
tööstusele, kuid selle asemel sumbutas peaaegu
täieliselt seni õitsenud tulitikkude väljaveo. Sama
saatus ähvardab Soome margariinitööstust, mis
juba on vaibumas trusti rüppe. Seebitööstuse
seisukord ei ole ka palju parem.

Kuna trustide saagihimu viimasel ajal osu-
tab tunduvalt kasvamise märke ja need oma
eesmärgi saavutamiseks kasutavad ohtrasti ra-
ha, on Soome kodumaa tööstused võtnud tarvitusele
viimse abinõu: koputada tarvitaja südame-
tunnistusele, et eelistataks trustivabu kaupu ja
sellega toetataks oma tööstusi.

—o.

Saksamaa:

Kus ostab Saksa oma või?

Käesoleva aasta esimesel poolel veeti Sak-
samaale sisse 62.688 tonni võid möödunud aasta
sama aja või sisseveo ulatudes ainult 57.517 ton-
nini.

1929. a. esimese poole sisseveost langeb

Daani arvele 23.330 tonni, Hollandi tõi 16.144
tonni, Rootsi 4810 tonni, Soome 2750 tonni,
Eesti 2029 tonni, Läti 3255 tonni, Leedu
1498 tonni, Poola 4821 tonni ja Vene 3048 tonni.

— o.

N. Vene:

**Tulitikkude puudus Venemaal. Siiski veetakse
neid välja.**

Seisukord Nõukogude tulitikuturul on väga
pinev. Tellimisi ei suudeta tähtajaks täita, mis
tekitab seisaku ka en-detail-müügis. Juulikuus ei
suudetud rahuldada kaugelki kõiki nõudmisi.
Nii pidi Siber saama 23.000 karpi tikke, sai aga
kõigest 5267 karpi.

Eriliselt laseb tulitikkude puudus end tunda
Peterburi ümbruskonnas. Juunikuus läkitati Pe-
terburisse kõigest 5 vagunitäit lubatud 8 vaguni
asemele ja juulis langes kvantum isegi 4 vaguni
peale.

Ka Põhja-Kaukaasias kannatatakse tulitik-
kude puuduse all.

Sellest hoolimata ekspordeerib Nõukogude
Vene suurel määral tulitikke, püüdes võidelda
trustiga. Suurimaks ostjaks siin on Saksamaa.

— o.

Vene-Ameerika miljardilised ärilepingud.

Nagu SSSR-i kaubanduslik esindus New-
Yorgis teatab, on sõlmitud tervelt kaksteistkü-
mend suurt Vene-Ameerika majanduslepingut.
Muuseas on tehtud leping ka Henry Fordiga, kes
Venesse ehitab suure autovabriku, mis aastas
võib valmistada 100 000 autot. N Vene on lepingu
järele seni, kuni vabrik valmib, kohustatud igal
aastal Fordilt ostma 30 miljoni dollari eest auto-
sid ja nende üksikosi.

Teistest lepinguist oleks nimetada leping
Hugh Copper Company'ga 100 miljoni dollarilise
jõujaama ehitamiseks Ukrainas, Stuart James
and Cooke'iga söekaevanduste sisseseadmiseks ja
Freyne Company'ga terasehaste ehitamiseks.
Viimaste ehitus läheks maksma tervelt üks mil-
jard dollarit.

Maailma söetoodang 1928. a.

Ameerika Bureau of Mines andmeil on
möödunud aastal produtseeritud 1,444 miljonit
tonni kivisütt, 1927. a. aga 1,470 ja 1926. a.
1,365 miljonit tonni. Tagasimine 1928. aastal on
tulnud esikätt Ameerika ja Inglismaa arvel, kuna
Saksamaal on olnud märgata koguni teatavat
tõusu. Esimesel kohal seisab Ameerika 517 mil-
joni, teisel Saksamaa 317 miljoni ja kolmandal
Inglismaa 242 miljoni tonniga.

Tolliteateid.

Tollikomitee otsusi mõnede kaupade tollimise kohta.

1.

Avaldatakse teadmiseks, et tollikomitee otsustas tunnistada:

I. A. Sisseveetariifis.

Puust treitid naasklipead, mille otsas rauast vint ja mutter naaskli kinnipidamiseks, t. t. § 61 p 2 alla kuuluvaks, kui puust treialitööd alla 0,5 kg. täkis (T.-k. otsus nr. 2938 — 8 VII 29. a.).

Suured pudelid, täidetud väävelhappega (väävelhappe pakkimise nõu), pudelid pakitud vitstest korvidesse, pudelid t. t. § 77 p. 1-a alla kuuluvaks, kuna pudeleil on iseseisev väärtus ja tähendus. Korvid tunnistada tollita läbilastavaks, kui väärtuseta pakkimisabinõud t. s. § 200 p. c kohaselt (T.-k. otsus nr. 2924 — 29. VI 29. a. nr. 2935 — 8. VII 29. a.).

Kivisöetõrva destilleerimise produkt, mis sisaldab umbes 90—95% kreesooli, destilleerub kuni 198° C — 14% destilleerub 198 kuni 204° C — 64%

„ 204 „ 212° C — 22%, hangub alla 19° C ja lahustab NaOH lahus, andes piima- taolise lahu vähese sademega, t. t. § 81 alla kuuluvaks kui puhastamata karboolhape (T.-k. otsus nr. 2918 — 29. VI 29. a.).

Kaheksakandiline väike klaasist pudel, mille kaelas vint, määratud kölnivee hoidmiseks, t. t. § 77 p. 2-b alla kuuluvaks kui valgest klaasist puhutud teosed, mitte harilikud pudelid vedelikkude mahutamiseks ja hoidmiseks (T.-k. otsus nr. 2905 — 29. VI 29. a.).

Põletisaine „Brennstoff Meta“, mis on atsetaaldehüüdi (CH₃COH) polimeerne ühendus metooldehüüdi (CH₂COH), t. t. § 112 p. 9 alla kuuluvaks kui keemiaaine eraldi nimetatamata (T.-k. otsus nr. 2910 — 29. VI 29. a.).

Ameerika luku sisemised vasest osad, lukust eraldi sisse toodud, t. t. § 149 p. 2 alla kuuluvaks kui vasest teosed eraldi nimetatamata, mitte rauast sisemised luku (T.-k. otsus nr. 2932 — 8. VII 29. a.).

Vasesulatisest kella numberlaud, kaetud klaasiga, t. t. § 149 p. 2 alla kuuluvaks kui vasesulatisest teos, — kella kere, mitte mehhanismi osa (T.-k. otsus nr. 2904 — 29. VI 29. a.).

Pikergune värvitud raudplekist karp, millele kaas kruvide abil peale käib, otsel torutaolised väljaasted, millel vintidega avaused, määratud elektritraati ümbritsevate torude ühendajaks, t. t. § 152 p. 2 vastava tähe + 10% alla kuuluvaks kui torude ühendajad, värvitud (T.-k. otsus nr. 2934 — 8. VII 29. a.).

Klaveri tihvtid, paksusega 6,5 mm., t. t. § 153 p. 1 alla kuuluvaks kui rauast teosed eraldi nimetatamata, seletades, et t. t. § 156 on ette nähtud traadist klaveritihvtid, s. o. alla 5 mm paksusega (T.-k. otsus nr. 2906 — 29. VI 29. a. ja nr. 2953 — 17. VII 29. a.).

Väikesed raudplekist ümmargused karbid kullavärvi pealkirjaga „Brillantine cristallisée Paris“, ümber karbi kaane kullavärvi punktid, t. t. § 154 p. 2 alla kuuluvaks kui raudplekist karbid ilma välismaa firma nimetuseta, kaunistatud (T.-k. otsus nr. 2923 — 29. VI 29. a.).

Naasklipea taoline nõela puust pea, ühes vindi ja mutri abil külgekinnitatud nõelaga, sees pool lõnga tarvis, t. t. § 161 p. 2 alla kuuluvaks kui rauast käsitöö-riist (T.-k. otsus nr. 2938 — 8. VII 29. a.).

Paberile trükitud reklaampilt ühes trükitöö seletusega, pilt kleebitud papile, t. t. § 177 p. 3 alla kuuluvaks kui paberile trükitud pildid, kleebitud papile (teosed) (T.-k. otsus nr. 2926 — 29. VI 29. a.).

Puuvillastest valgest riidest binde, kaetud kipsiga, t. t. § 187 alla kuuluvaks kui puuvillane kangas, värvimata, merseerimata (T.-k. otsus nr. 2902 — 2. VII 29. a.).

Tõrvatud taimekiudest vilt t. t. § 198 alla kuuluvaks kui vilt tõrvatud, käsitades t. s. § 216 (T.-k. otsus nr. 2913 — 29. VI 29. a.).

Metallist pulverisaatori osa, kullatud, mis koosneb metallist korgist, pudelisse käivast torust, osast, millele kinnitatakse kummipall, t. t. § 215 p. 1 alla kuuluvaks kui metallist pulverisaatori osa, kullatud. (T.-k. otsus nr. 2910 — 29. VI 29. a.).

Klaasist pulverisaatori osa, mis koosneb klaaspudelist, kullatud metallkaanest, mille küljes avaused kummipallist õhu sisselaskmiseks ja vedeliku väljalaskmiseks, t. t. § 215 p. 1 alla kuuluvaks kui pulverisaatori klaasist osa, kullatud, metallist lisandusega (T.-k. otsus nr. 2910 — 29. VI 29. a.).

Habemeajajate või arstide toolid, peamaterjali järele äratollitavaiks (T.-k. otsus nr. 2948 — 8. VII 29. a.).

Elektrilambid, pakitud üksikult gofreeritud paberisse, mis ümbritsetud firma nime-tust kandva paberiga, lambid hulgaviisi omakorda pakitud pappkarpi, tollitavaks sisemise pakkimisega, s. o. eriümbrikkudega, millega kaup väikemüügil läheb tarvitaja kätte (T.-k. otsus nr. 2941 — 8. VII 29. a.).

2.

Avaldatakse teadmiseks, et tollikomitee seletas:

1) Villane riie siidi lisandusega, alla 20%, kuulub Prantsuse lepingu tariifi alla, sest siidi lisandus alla 20% ei muuda kauba iseloomu (tariifi mõttes), vaid kuulub ikkagi tollimisele kangaste materjali järele ainult 20% lisaga (T.-k. otsus nr. 2942 — 8. VII 29. a.).

2) Eesti-Türgi kaubalepingu alusel kuuluvad lepingu tariifi alla ainult pähklid iga liiki tariifis eraldi nimetamata, kuna kookuspähklid, kui tariifis eraldi nimetatud, lepingu tariifi alla ei kuulu (T.-k. otsus nr. 2944 — 8. VII 29. a.).

Turgude ülevaade.

Seisukord rahaturul.

Seisukord rahaturul on augustikuu jooksul teataval määral paranenud, kuna elavama kaupade väljaveo tagajärjel välisvaluuta juurevool suurenes. Seda olukorda kasutades on Eesti Pank oma deviiside tagavara suurendanud. Aja jooksul 15. juulist 15. augustini on Eesti Panga valuutatagavara 25,28 milj. kr. pealt kasvanud 26,43 milj. kroonile. Peale selle on ostetud muidki deviise, mis bilansis näitamata, kuna need põhikirja järgi ei saa kuuluda kattevarade hulka.

Rahaturul valitseb endiselt nappus, mis avaldub edaspidises Eesti Panga laenude summa vä-

henemises — 26,18 milj. kr. pealt 25,71 milj. kroonile. Siiski on laenude vähenemise tempo jäänud aeglasemaks, kuna algav hooaeg esitab laenude suhtes suuremaid nõudmisi. Kattevarad on 53,05% pealt tõusnud 54,26%, olgugi et rahamärkide arv on 31,42 milj. kr. pealt tõusnud 32,14 milj. kroonile.

Diskontoprotsendi tõstmise küsimust on viimasel ajal elavalt selgitatud, kuid sellest samust on siiski loobutud. Ollakse arvamusel, et see abinõu rahaturu tervendamiseks pole sünnis. Diskontoprotsendi tõstmine praeguses raskes majanduslikus olukorras tooks aina uusi raskusi, mis rahvamajanduse seisukohalt pole sugugi soovitatav.

Toiduainete turg.

London.		Pärnu H. D.		£	—	—
28. VIII. Nisu, kaal—496 Ingl. nl.		Slanetz U/A Medium	„	81.0.	—	
Northern Manitoba	£ 57/1½	Bacon, kaal 112 Ingl. n.				
Hard Winter	„ 46/9	Iiri	sh.	122.0	130.0	
Rosario Santa	„ 45/3	Daani	„	120.0	126.0	
Jahu, kaal — 280 Ingl. naela.		Kanada	„	122.0	130.0	
Manitoba	„ 40/6	Hollandi	„	107.0	122.0	
Austraalia	„ 36/—	Munad, kaal — 120 Ingl. naela				
Kansas	„ 38/—	Inglise	„	22.0	23.0	
Odrad, Kanada Nr. 3, kaal —		Daani	„	14.0	17.0	
376 Ingl. naela.	„ 31/10½	22. VIII. Või, kaal — 112 Ingl. n.				
California, kaal — 424 Ingl. naela	„ 41/	Uus-Merimaa	„	—	—	
Kaerad, kaal — 320 Ingl. naela		Austraalia	„	—	—	
La Plata	21/6	Daani	„	176.—	178.	
Canada Nr. 2	21/6	Läti	„	162.—		
24. VIII. Linad, cif.		„ soolatud	„	162.—		
Riga	68.0 68.0	Eesti	„	162.—		
		„ soolatud	„	162.—		
		Siberi	„	156.—		
		Uus Merimaa	„	175.—	176.	

Hamburg.

28. VIII. Nisu.

Sisemaa, tonni eest	Mk.	254—256
Manitoba, cif 100 kgr. eest term. fl.		15.55
Western II, cif 100 kgr. eest loco fl.		
Hard Winter II, 100 kgr.		
eest termiin	fl.	12 95
Ameerika jahu, 100 kgr		
eest termiin	\$	7— ⁵ / ₂

Rukis.

Sisemaa, tonni eest loco	Mk.	198—200
------------------------------------	-----	---------

Kaerad.

Sisemaa, tonni eest	Mk.	188—190
-------------------------------	-----	---------

Odrad, suve (mineva aast.)

Sisemaa, tonni eest		190—220
-------------------------------	--	---------

Odrad, talve (uus)

Sisemaa, tonni eest		172—174
-------------------------------	--	---------

Suhkur.

C. S. R. Feinkorn, 50 kg		
eest, loco	£	11/6 ³ / ₄

sept. 50 kg. eest	£	11/6 ³ / ₄
nov.—dels.	"	10/9
Riis Burmah II, 50 kg. eest		14/1 ¹ / ₂
Rasv.		
Purelard American, 100 kg.		
eest	\$	31 ¹ / ₂
Steamlard	"	29 ¹ / ₂
22. VIII. Või, Berliini en gros		
hinnad, lsentneri eest:		
Sisemaa I sort	Mk.	165
" II "	"	152
" III "	"	136
Välismaa		
Uus Merimaa	"	175—177
Eesti või	"	177—179
Läti või, punane	"	178—180
" must	"	175—176
Siberi	"	176—178

Välisbörsid.

	L O N D O N										
	16. VIII	17. VIII	19. VIII	20. VIII	21. VIII	22. VIII	23. VIII	24. VIII	25. VIII	27. VIII	28. VIII
Frank	123.84	123.85	123.84	123.84	123.87	123.85	123.88	123.87	123.87	123.85	123.87
Dollar	4.8477	4.8475	4.8479	4.8479	4.8486	4.8476	4.8478	4.8476	4.8478	4.8475	4.8481
Rootsi kroon	18.098	18.098	18.098	18.10 ¹ / ₈	18.10	18.10	18.10	18.098	18.098	18.097 ⁷ / ₈	18.098
Daani kroon	18.21 ¹ / ₄	18.21 ³ / ₈	18.21 ¹ / ₄	18.21 ³ / ₈	18.21 ³ / ₈	18.21 ³ / ₈	18.21 ³ / ₈	18.21 ³ / ₈	18.21 ³ / ₈	18.21 ³ / ₈	18.21 ³ / ₈
Norra kroon	18.20 ³ / ₄	18.20 ³ / ₄	18.20 ³ / ₄	18.20 ³ / ₄	18.20 ⁷ / ₈	18.20 ⁷ / ₈	18.20 ³ / ₄	18.20 ⁵ / ₈	18.20 ³ / ₄	18.20 ³ / ₄	18.20 ⁵ / ₈
Saksa mark	20.35 ⁷ / ₈	20.35 ⁷ / ₈	20.35 ³ / ₄	20.35 ⁷ / ₈	20.35 ⁷ / ₈	20.35 ⁷ / ₈	20.35 ⁷ / ₈	20.358	20.36	20.35 ³ / ₄	20.35 ³ / ₄
Soome mark	192.95	192.95	192.95	192.95	192.90	192.90	192.90	192.90	192.90	192.90	192.90
Florin	12.1000	12.1009	12.1012	12.1012	12.1006	12.1012	12.10	12.0993	12.0963	12.0943	12.1006
Liira	92.74	92.73	92.74	92.73	92.66	92.67	92.69	92.69	92.71	92.73	92.70
Helveetsia fr.	25.20 ⁷ / ₈	25.20 ⁷ / ₈	25.20 ⁷ / ₈	25.20 ⁷ / ₈	25.19 ³ / ₈	25.18 ⁷ / ₈	25.17 ⁷ / ₈	25.18 ¹ / ₄	25.18 ⁷ / ₈	25.18	25.18 ³ / ₈
Cehhosl. kr.	163.85	163.85	163.85	163.81	163.81	163.81	163.81	163.81	163.75	163.75	163.07
Belgia frank	34.87 ⁷ / ₈	34.87 ⁷ / ₈	34.87	34.86 ⁷ / ₈	34.86 ⁷ / ₈	34.86 ⁷ / ₈	34.86 ⁷ / ₈	34.86 ³ / ₄	34.86 ⁷ / ₈	34.858	34.86 ¹ / ₈
Schillingid	34.43	34.42	34.42	34.42	34.41	34.42	34.42	34.41	34.42	34.42	34.43
Pengo	27.79	27.79	27.79	27.79	27.81	27.80	27.79	27.79	27.79	27.79	27.79
Latt	25.20	25.21	25.21	25.20	25.22	25.21	25.20	25.21	25.21	25.21	25.21
Litt	49—	49—	49—	49—	49—	49—	49—	49—	49—	49—	49—
Cervi	9.42	9.42	9.42	9.42	9.42	9.42	9.42	9.42	9.42	9.42	9.42
Eesti kroon	18.19	18.19	18.22	18.19	18.18	18.18	18.18	18.19	18.19	18.19	18.19
Höbe p/unts	2/0 ⁵ / ₁₆	2/0 ¹ / ₄	2/0 ⁵ / ₁₆		24 ⁵ / ₁₆	24 ⁷ / ₁₆	24 ⁵ / ₁₆	24 ⁵ / ₁₆	24 ⁵ / ₁₆	24 ³ / ₈	24 ⁵ / ₁₆
Plaat. p/unts		240/—						240/—			
Kuld p/u.											

	B E R L I N										
	14. VIII	15. VIII	16. VIII	19. VIII	20. VIII	21. VIII	22. VIII	23. VIII	26. VIII	27. VIII	28. VIII
Naelsterling	20.356	20.358	20.358	20.356	20.358	20.356	20.358	20.358	20.362	20.357	20.355
Frank	16.425	16.425	16.43	16.445	16.44	16.44	16.435	16.44	16.435	16.43	16.44
Dollar	4.1935	4.1985	4.199	4.199	4.199	4.199	4.199	4.199	4.200	4.1995	4.199
Rootsi kroon	112.47	112.47	112.47	112.47	112.46	112.46	112.45	112.47	112.50	112.46	112.45
Daani kroon	111.77	111.77	111.78	111.77	111.77	111.77	111.78	111.77	111.80	111.78	111.77
Norra kroon	111.80	111.80	111.80	111.80	111.80	111.80	111.80	111.79	111.81	111.80	111.80
Soome mark	10.551	10.553	10.50	10.552	10.553	10.554	10.551	10.55	10.551	10.551	10.549
Florin	168.25	168.18	168.23	168.21	168.18	168.20	168.22	168.23	168.28	168.30	168.25
Liira	21.95	21.955	21.95	21.955	21.955	21.965	21.965	21.96	21.97	21.965	21.955
Helveetsia fr.	80.765	80.75	80.755	80.765	80.765	80.785	80.81	80.82	80.835	80.84	80.816
Cehhosl. kr.											
Belgia frank	58.37	58.365	58.385	58.37	58.375	58.375	58.38	58.375	58.385	58.39	58.395

Tallinna börsikomitee juures asuva kaupade ja prahtide komisjoni poolt koteeritavaate kaupade nimikirjad ja hinnad (en gros).

		Kroonid.	Kroonid.			
Jahud: nisu, pehme	Ameerika ja Inglise	100 kg.	48.00—50.00	Heeringad, Schoti Matfulls 1929	tünn	42.00—47.00
" sõre, Ameerika	ja Inglise	"	50.00—51.00	" Norra	"	—
" ja Inglise	suurveski	"	50.00—51.00	Heeringad, Islandi 1929	"	23.00—25.00
"J. Puhk ja Pojad"	suurveski	"	15.80—16.40	Liha, sea, I sort	1 kg.	1.15—1.30
Jahu: rukki	"	"	23.40—24.50	Liha, looma, I sort	"	0.50—0.80
rukkipüül	"	"	42.00—51.00	Õlikoogid, linaseemne	100 kg.	20.—
nisu, pehme—	"	"	42.00—51.00	" päevalille	"	20.—
sõre	"	"	42.00—51.00	" suhkrupeedi	"	12.60
"J. Puhk ja Pojad"	suurveski	"	42.00—51.00	Jahu, päevalille	"	20.—
saadused. Hinnad arvatud 50				Segajõutoit I s.	"	19.30
klg. eest ühes valge puuvil-				" II s.	"	17.75
lase kotiga.				Soja tangud	"	20.—
Püüljahu:				Nisukliid	"	13.00—13.50
Rukkipüül patent (à 50 kg.)		29.—		Puuvillane riie, Bjas	meeter	0.59—0.73
" harilik		—		" Mitkal	"	0.45—0.53
"Eesti Parem" saiajahu à 50 kg.		50.50		Lina, Liivi R. Saatejaam	1000 kg.	—
"Kalev"		48.—		" Petseri	"	—
"Taara"		47.—		Kivisüsi, auru, Yorkshire,	"	—
"Kungla"		45.—		2 korda pestud	1000 kg.	28.50—29.50
"Sampo"		43.—		" Newcastle	"	28.50—29.50
Manna		53.—		" sepa	"	29.50—30.50
Granular		49.—		Koks, gaasi, Tall. gaasivabrik	"	40.—
" poolsõre		51.50		Põlevkivi, I sort A fr-ko Kohtla j.	"	6.10
sõre		52.—		" I " B	"	5.50
A/S. Rotermanni teh.	100 kg.			" II "	"	4.90
Jahu: rukki	"	15.85—18.45		" III "	"	2.75
" püül	"	22.80—23.40		" Fenolaat, netto	100 kg.	9.50
" nisu, pehme — sõre	"	41.90—51.40		" Gudrong, brutto	"	12.25
Vikid	"	—		" Tooresõli, netto	"	9.25
Rukis, Saksamaa 1929	"	14.80—15.10		" Mootornafta	"	10.—
" Poola 1928	"	14.30—14.70		Riigi turbatööstus: "Turvas"	1000 kg.	12.85
Kaerad, toidu, Eesti	"	—		Põlevkivipigi franko j. Kohtla	100 kg.	11.25
" Saksamaa	"	14.80—15.10		Raud, sordi	"	15.50—17.00
Ristikhein, punane, Siberi, külvi	"	—		" vits	"	17.00—28.00
Odrad, toidu	"	16.90—17.20		" plekk	"	18.00—28.00
" külvi, kahetahuline	"	—		" plekk, tsingitud	"	34.00—37.00
" neljatahuline	"	—		" talad	"	14.00
Herned, valged, Vene	"	—		Teras, Inglise	"	75.00—100.00
" Hollandi	"	—		" Saksa	"	75.00—150.00
Riis, Burma II	"	38.50		" vedru	"	27.50—30.50
Kartulid, eksport	"	—		tööriistade	"	73.25—85.40
Kartulitärklis "Superieur"	"	39.00		Inglitina	"	500.—
Siirup, kartuli, 420/0	"	48.80		Seatina	"	67.00—68.00
Glükoos	"	45.70		Vaskplekk, punane	"	200.00—220.00
Või, eksport, I sort	1 kg.	2.65—2.75		" valge	"	185.00—220.00
Margariin, välismaa	"	1.17—1.22		Tsinkplekk	"	90.00—95.00
" kodumaa	"	1.09—1.15		Masinaõli, Vene	"	27.00—28.00
Kaseiin, Eesti	100 kg.	74.—78.—		" Poola	"	24.40—26.80
Juust "Schweitsi", kodumaa	1 kg.	1.75—1.85		" Ameerika	"	29.00—31.50
Munad, eksport, I s. (kast 360 tk.)	kast	28.80—32.40		" mootori	"	35.40—42.70
Kakao, Hollandi	1 kg.	1.30—1.75		" Poola	"	33.50—39.60
" Inglise	"	1.25—1.45		" auto Ameerika	"	39.65—103.70
Kohv, Rio, Santos	"	2.80—3.00		" Poola	"	45.75—61.00
" Kesk-Ameerika sordid	"	3.50—5.00		Linaseemneõli	"	87.00—90.00
Tee, laht., Orange Pekoe, Tseilon	"	5.20—5.65		Värnits	"	88.00—93.00
" " Orange Pekoe, Java	"	4.70—5.30		Tsilindriõli, Ameerika	"	34.00—35.00
" " Moning, Hiina	"	2.70—2.95		" Vene 280 ⁰	"	33.00
Suhkur, peenike, valge, Saksam.	100 kg.	—		" 3200	"	65.00—70.00
" " Inglise	"	—		" Ameerika 280 ⁰	"	31.10—36.60
" " Ts.-Slov.	"	—		" 320 ⁰	"	44.00—54.90
" " Vene	"	—		Nafta, Vene	"	12.50—13.00
Suhkur, peenike, valge, Poola	"	34.00—35.50		" Ameerika	"	11.90—12.50
Sool, lahtine, Vene, fr. vagun	"	—		" Poola	"	12.20
jaam Irboska ja Narva	"	3.35—3.40		Petrooleum, Vene, sisternid ja		
" Saksa	"	3.75—4.25		vaadid	"	16.00—18.00
Heeringad, Yarmouth, Matties	tünn	—		" Am., sistern. ja vaadid	"	16.00—18.00
" Schoti Matties 1929	"	40.00—45.00		Bensiin, Vene	"	33.00—35.00
				" Ameerika	"	33.00—35.00

Eesti traktorbensiin	100 kg.	16 20—17.00
bensiin autode jaoks	"	—
Pesusooda, kodumaa	"	10 00—10.50
Seebikivi %	"	27.45—30.—
Värvüd, nigros., veessulav, välism. 1 kg		5.50
tsinkvalge, välism.	"	0.85
tinavalge, "	"	0 92—0.95
ooker, "	"	0.18—0.26
Väetisained, salpeeter Norra	kott	—
salpeeter, Tsiili 75 kg.	"	22.30
superfosfaat 18—20% 100 kg.	"	5.95
thomasjahu 15—16% 100 kg.	"	6.30
lubjasalpeeter 15 ¹ / ₂ %	"	21.35
leonasalpeeter 26%	"	30 30
kaalisool 40%	"	10.45
kainiit 12%	"	4.50
Vävelhapuammoniaak 100 kg.	kott	23.30
Lubjalämmastik 100 "	"	18.30
Vosvoriit, Eesti 25—27% 100 "	"	5 00
Kusenik 46%	"	53.25
Nitrofoska	"	31.60
Paber, rotatsiooni	100 kg.	23.20
Tsement, Portland, Kunda		
pütt 170 kg.	tünn	8.90
Kriit, pestud	100 kg.	6.90—7.30
Asfalt	"	7.25
Kivitõrv	"	14.25—17.00
Puutõrv	"	20—25.—
Lubi	"	2.65—3.05
Kips, tükkides, franko vagun		
Irboska 1000 kg.		15.25
jahvatatud "		24.40
krohvimise "		36.60—42.70
Telliskivid, Is., Loksa fr. Tallinn 1000 tk.		57.00—60.00
Silikat 1 S fr. vabr.	"	45—
Tulitükid, orig. kast (5000 toosi)		130.—
Nahk, talla, Eesti,	1 kg.	2.70—3.60
Nahk, talla, Ameerika tooresn.		
valmistatud, I sort	"	3.75
Nahk, talla, Ameerika tooresn.		
valmistatud, II sort	"	3.65

Liverpooli börs. Puuvill.

American Fully Middling Inglise naela (lbs) eest
26. VIII ingl. pensi (d) loko 10 37, okt. 9.89, jaan.
9.89, märts 9.95. 27. VIII ingl. pensi (d) loko
10 38, okt. 9.94, jaan. 9.93, märts 10.00.

Lina	Prahid:
Tallinn — Stettiin	1000 kg. sh. 20/—
— Ghent	1016 kg. „ 25/—
— Dundee	" " 32/6
— Belfast	" " 47/6
Takud	
Puumaterjalid	Standard
Tallinn — London	sh. 45/—
— Hull	" 50/—
— Southampton	" 60/—
— Manchester	" 57/6
— Grangemouth	" 42/6
— Belfast	" 60/—
— Antwerpen	" 47/6
— Ghent	" 42/6
— Rotterdam	Hfl. 24/—
— Amsterdam	" 27.5
— Dundee	" sh. 45/—

Segakaup

Tallinn — Stettiin	1000 kg. sh. 12—25/—
— London	1016 kg. 15—40/—
— Stokholm	1000 kg. Rkr. 10—30/—
— Stettiin	või tünn sh. 1/6—
— London	" " 3/—

Tallinna börsi kursisedel.

		23 VIII	24 VIII	26 VIII	27 VIII	28 VIII	29 VIII
New-York	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	3.74.80	3 74.80	3.74.80	3.74.80	3.74.80	3.74.80
	M.	3.75.80	3.75.80	3.75.80	3.75.80	3 75.80	3 75.80
London	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	18.17	18.17	18.17	18.17	18.17	18.17
	M.	18.22	18.22	18.22	18.22	18.22	18.22
Berliin	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	89.25	89.25	89 25	89.25	89 25	89.25
	M.	89.85	89.85	89 85	89.85	89.85	89.85
Helsingi	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	9.40	9 40	9.40	9.40	9.40	9.40
	M.	9.45	9.45	9.45	9.45	9.45	9.45
Stokholm	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	100.40	100.40	100.40	100.40	100.40	100.40
	M.	101.—	101.—	101.—	101.—	101.—	101.—
Kopenh.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	99.75	99.75	99.75	99.75	99.75	99.75
	M.	100.35	100.35	100.35	100.35	100.35	100.35
Oslo	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	99.70	99.70	99.70	99.70	99.70	99.70
	M.	100.40	100.40	100.40	100.40	100.40	100.40
Pariis	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	14.65	14.65	14.65	14.65	14.65	14.65
	M.	14.90	14.90	14.90	14.90	14.90	14.90
Amsterd.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	150.15	150.15	150.15	150.20	150.20	150.15
	M.	150.95	150.95	150.95	151.—	151.—	150.95
Riia	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	72.05	72.10	72.05	72.05	72.05	72.10
	M.	72.55	72.60	72.55	72.55	72.55	72.60
Zürich	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	72.15	72.15	72.15	72.15	72.15	72.15
	M.	72.75	72.75	72.75	72.75	72.75	72.75
Brüssel	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	52.10	52.10	52.10	52.10	52.10	52.10
	M.	52.60	52.60	52.60	52.60	52.60	52.60
Milano	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	19.60	19.60	19.60	19.60	19.60	19.60
	M.	20.—	20.—	20.—	20.—	20.—	20.—
Praha	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	11.10	11.10	11.10	11.10	11.10	11.10
	M.	11.30	11.30	11.30	11.30	11.30	11.30
Viin	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	52.80	52.80	52.80	52.80	52.80	52.80
	M.	53.40	53.40	53.40	53.40	53.40	53.40
Budapest	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	65.35	65.40	65.40	65.40	65.40	65.40
	M.	66.05	66.10	65.10	66.10	66.10	66.10
Varssavi	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	41.75	41.75	41.75	41.75	41.75	41.75
	M.	42.95	42.95	42.95	42.95	42.95	42.95
Kaunas	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	37.—	37.—	37.—	37.—	37.—	37.—
	M.	37.60	37.60	37.60	37.60	37.60	37.60
Moskva	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	192.50	192.50	192.50	192.50	192.50	192.50
	M.	194.—	194.—	194.—	194.—	194.—	194.—
Danzig	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	72.70	72.70	72.70	72.70	72.70	72.70
	M.	73.30	73.30	73.30	73.30	73.30	73.30